

Izhaja dvakrat na teden, in sicer v sredo in soboto ob 11. uri predpoldne ter stane z izrednimi prilogni ter s »Kažipotom« ob novem letu vred po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

vse leto 13 K 20 h, ali gl. 6-60
pol leta 6 » 60 » » » 3-30
četrt leta 3 » 40 » » » 1-70
Posamične številke stanejo 10 vin.

Naročnino sprejema upravnništvo v Gosposki ulici št. 7. v Gorici v »Goriški Tiskarni« A. Gabršček vsak dan od 8. ure zjutraj do 6. zvečer; ob nedeljah pa od 8. do 12. ure. Na naročila brez doposlane naročnine se ne oziramo.

Oglasni in poslanice se računajo po petit-vrstah: če tiskano 1-krat 8 kr., 2-krat 7 kr., 3-krat 6 kr. vsaka vrsta. Večkrat po dogodbi. — Večje črke po prostoru.

Reklame in spisi v uredniškem delu 15 kr. vrsta. — Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

SOČA

»Vse za omiko, svobodo in napredek!« Dr. K. Lavrič.

Uredništvo
se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadst. Z urednikom je mogoče govoriti vsak dan od 8. do 12. dopoldne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dopoldne. Upravištvo se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v I. nadst. na levo v tiskarni.

Naročnino in oglase je plačati loco Gorica.

Dopisi naj se pošiljajo le uredništvu.

Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le upravištvu.

„PRIMOREC“

izhaja neodvisno od »Soče« vsak petek in stane vse leto 3 K 20 h ali gl. 1-60.

»Soča« in »Primorec« se prodajata v Gorici v tobakarni Schwarz v Šolski ulici in Jellersitz v Nunski ulici; — v Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Caserma.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

— Telefon št. 83. —

»Gor. Tiskarna« A. Gabršček (odgov. Iv. Meljavec) tiska in zal.

„Lega“ in „Šolski Dom“.

V nedeljo je imela goriška podružnica zloglasne »Lege« svoj redni letni občni zbor. Iz poročila, katero so objavili laški listi, se vidi, kako neumorno je na delu »Lega«, kako skrbno gleda, da dobi v svoje kremplje čim več slovenske dece. Seveda pravijo na svojih zborovanjih, da ustanavlja »Lega« ljudske šole in otroške vrte, le v svrhu narodne obrambe, v resnici pa služijo »Legini« zavodi edino le temu namenu: polasčiti Slovence. Najlažje so to godbi potom šole. Če zaide slovenski otrok v laški otroški vrt, je že gotovo, da pojde v laško ljudsko šolo, in ko izstopi, je Lah, dasi ima slovenski priimek in dasi se v družini morda govori le slovenski. Žalostno je gledati gručo mestnih fantov, ki govorijo med saboj le tisto mestno furlanščino, dasi je med njimi navadno po dve tretjini takih, ki so pravzaprav Slovenci. Po večini tudi znajo slovensko — ali Slovenci niso več. Lah so, in ko prisegajo ti mestni fantje na naboru na Goriškem zvestobo cesarju, jo prisegajo po laško, dasi bi sodil vsakdo, da so Slovenci, ako jih kličeš po priimku. Vse to je v glavnem posledica tega, ker nimamo ljudskih šol s slovenskim učnim jezikom. Res stoji Podturnom slovenska mestna ljudska šola, ali ta je prazna, vsi slovenski otroci, kar jih je sploh bilo, so jo pobrisali iz nje, ker je na periferiji mesta ter je s to šolo vse tako, da dosežajo mestni očetje z njo svoj namen: pustiti Slovence v mestu brez slovenske mestne ljudske šole.

Kadarkoli ima zloglasna »Lega« svoj občni zbor, takrat nam stopi še posebno pred oči vsa naša šolska mizerija, in svojo pozornost obrnemo »Šolskemu Domu«. Glavna naloga tega društva bi pač morala biti ta, da bi se omejilo raznarodovanje v mestu na kar mogoče najnižji odstotek ter da bi počasi popolnoma prenehalo. Seveda je

tu dela veliko, ali prepričani smo, da bi se dalo s takim delom priti prav daleč naprej, če bi živeli v drugačnih razmerah. Stokrat že smo povedali, da je imel ostati »Šolski Dom« po razkolu le last naroda ter ne orodje kake stranke. Na šolskem polju bi se bilo dalo prav lepo vzajemno delati, seveda dobre volje bi bilo treba — kateri pa pri klerikalnih iščeš vselej zaman. Znano je, da se je hotelo skrbeti potom denarnih zavodov za »Šolski Dom« tako, da bi bil potem popolnoma kos svoji nalogi, kajti ni dvoma, da po taki poti in po radodarnih doneskih, ki bi ne bili ostali le na nekdanji višini, marveč bi se bili še pomnožili, bi bilo mogoče paralizirati vse delovanje Lahov na polju raznarodovanja, pa ne le to, marveč naravnost preprečiti bi bilo mogoče marsikatero njihovo nakano v tem pogledu. Tako pa vidimo, kako rastejo laški vrte in šole, in kako nam požirajo ti leto za letom slovenske otroke. Ob Šolskem mostu proti Povmi n. pr. stoji »Legin« otroški vrt, če pa pogledaš tje gori proti »Barki«, pa ti pride na um, da se tudi tam postavi v kratkem laško žrelo, v katero se bodo lovili slovenski otroci. Od tam čez most si že v Podgori, kjer tudi že delujejo laške raznarodovalne šole — kaka vseobča nevarnost za prizadeto okolico. Na Blanci še ne stoji kolo-dvor in še ni tam okoli kdo vé kako obljudeno, ali že mislijo Lah na vrtec ali celo šolo, dasi stoji taka šola prav blizu pod Kostanjevico. Kaj imamo mi nasproti vsemu temu?

Res je, da potom »Sol. doma« in »Mal. Doma« se išče mnogo dece raznarodovanja, to se pozna, ali res je pa tudi, da naš odpor proti raznarodovanju od laške strani je le še prešibak, mnogo, mnogo prešibak. Da pa je tako, na tem je kriva v glavnem klerikalna stranka. Uzurpirali so »Š. d.« in izkoriščajo ga v svoje umazane politične svrhe; posledica tega je, da je nehala ogrevanje zanj v taki meri, v ka-

koršni je stalo poprej, nazaj je že šlo, in le s težavo ga spravljajo naprej. To je žalostno dejstvo, ali tako je. Zato pa morjamo ponovno, da edino le klerikalci so krivi, da nam gine slovenski življenj v Gorici še v tako velikih odstotkih, dočim bi bil že sedaj, če je šlo po prvotnem načrtu in namenu, odstotek raznarodovanja že precej neznamen. »Centrifuga« je bila ustancvljena proti zavodu, ki je posloval poprej v prostorih, ki so sedaj njeni, ali misije onega zavoda na šolskem polju ni prevzela nase. Vse drugo so počeli, le za najpotrebnejše reči se niso brigali in se so ne brigajo; dasi je njih dolžnost vzdrževati »Š. d.« ter mu dajati napredek, kakor je bil namenjen, ker so ga uzurpirali, te naloge ne vršijo niti daleč v zadostni meri. Kaj bi že bilo lahko nastalo tokom 6 let na šolskem polju v Gorici! Tako pa se vleče le mizerija naprej! Edini krivci so klerikalci.

Kakor hitro bi krenili s svojih krivih potov ter postavili »Š. d.« na nevtralna tla, soveda s tem pogojem, da ga podpirajo vedno naprej, bi rasli veliki doneski z obeh strani! Tako bi bilo lahko, ali tako ni in tako ne bo, ker so klerikalci intransigentni, ker jim ni mar za nikako obče koristno skupno delo.

To, kar smo tu rekli in pribili, smo storili zategadel, da smo izpolnili svojo dolžnost. Pokazati smo morali sedaj ob priliki »Leginega« zborovanja zopet, kako bi bilo lahko na našem šolskem polju v Gorici in kako ni. Pisali smo resnico. Kdor je kriv, naj se spreobrne. Naša javnost pa naj zopet malce razmislija o tem.

Plemenitši v matrikah vojvodine Kranjske.

Gospod Schiviz pl. Schivizhoffen je izdal lani obširno knjigo, v kateri je navedel plemenitše iz matrik poknežene grofije Goriško-Gradišanske. S to

knjigo smo se bavili obširneje ter posneli iz nje premnogo priimkov, ki so očitno kazali, da so bili nositelji istih slovenskega plemena. V kakem slučaju se je zdelo temu ali onemu kazanje na slovenski izvor malce pretirano, ali na sploh rečeno: konstatovalo se je, da pretežna večina plemenitšev v naši deželi je slovenskega rodu.

Letos piše g. Schiviz pl. Schivizhoffen jednako knjigo o vojvodini Kranjski v nemškem jeziku z naslovom: Der Adel in den Matriken des Herzogthums Krain. Tudi v tej knjigi se nahaja vse polno pristnih slovanskih priimkov, ki so pa zasukani po večini po nemško, kakor so jih sukali pri nas po laško. Če se pregleduje knjigo, se zapazi poleg tega hitro veliko število imen iz grofije Goriško-Gradišanske, ki zvenijo seveda po laško ali so brez dvoma slovenskega izvira...

Za danes hočemo navesti le na sploh nekaj priimkov kranjskih plemenitšev, ki so brez dvoma slovenski.

Na primer:

Bisekh, (Bežek, Bezeg).
Bohoritsch — Bohorič.
Crobath — Hrovat.
Gregorianz — Gregorijanec.
Janeschitz — Janežič.
Jellouschegg — Jelovšek.
Kattschitsch — Kačič.
Nemizhoffen — Nemec.
Qualizza — Hvalica.
Schidanitz — Židanič.
Wudigna — Budihna.
Sonze — Solnce.
Sumerecker — Smrekar.
Shivizhoffen — Živec.
Plauzhoffen — Plavec.
Knesshoffen — Knez.
Reshen von Reshenfeld, Režden-Erzen.
Bonazza — Bonač?
Osterrock — Ostrog?
Flachenfeld — Flach (Vlah).
Schemerl — Šemrl (Šemrov.)
(Pride še.)

Grof Monte Cristo.

Napisal Alexandre Dumas.
(Dalje.)

Toda kljub temu general lahko odide prosto, popolnoma prosto. Domov se ni vrnil. Kaj hočeš, dragi moj? Od nas je odšel; je pač zašel, to je vse. Umor! Resnično, Villefort, kot namestnik kraljevega prokuratorja si me izenadil, da vtemeljuješ tožbo s tako nezadostnimi dokazi! Če si dal ti kot rojalist kdaj usmrtiti katerega mojlih, ali mi je padlo kdaj v glavo, da bi ti rekel: »Sin moj, ti si zagrešil umor?« Ne, ampak rekel sem: »Prav gospod, bojevali ste se zmagonosno; jutri se vam povrne.«

»Toda, oče, bodite previdni, kajti kadar napoči naš dan, bode naše povračilo strašno.«

»Ne razumem te.«

»Vi upate, da vnovič posadite na prestol uzurpatorja?«

»Gotovo.«

»Molite se, oče; niti deset milj od obali ne prodre v notranjo Francijo, ne da bi ga zasledovali, preganjali in zajeli kakor divjo žival.«

»Moj ljubi prijatelj, cesar je ta hip na potu v Grenoble; dne 10. ali 12. marca bode v Lyonu, 20. ali 25. v Parizu.«

»Ljudstvo se dvigne!«

»Da mu pohiti naproti in ga sprejme z odprtimi rokami.«

»Njegovo spremstvo šteje samo nekaj ljudi, in z orožjem v roki se mu stopi nasproti.«

»Vojaštvo ga kakor v triumfu spremi v glavno mesto. Resnično, moj ljubi Gerard, ti si se popolu otrok; meniš, da si poučen o razmerah izborni, ker ti je tri ali štiri dni po izkrcanju povedal telegraf: »Uzurpator je priplul z nekaj možmi pred Cannes in se izkrcal. Zasledujejo ga.« Toda kje je in kaj počne? O tem ne veste ničesar. Za petami so mu, to je vse, kar veste. In tako mu bodo za petami do Parisa, ne da bi počila puška.«

»Grenoble in Lyon sta zvesti mesti, ki se mu vpreta z vso odločnostjo.«

»Grenoble mu odpre navdušeno svoja vrata; ves Lyon mu pohiti naproti. Verjemi mi, poučeni smo tako dobro kakor ti, in naša policija je poučena boljše kakor vaša. Ali hočeš, da ti dokazem? Hotel si mi prikriti svoje potovanje, toda izvedel sem za tvoj prihod četrte ure pozneje, kakor si prišel v mesto. Svoj naslov si povedal samo svojemu postiljonu, in vendar, jaz sem vedel zanj; dokaz za to je, da sem prišel k tebi v hipu, ko si hotel sesti k mizi. Pozvoni torej in daj prinesiti še za jednega: jedla bodeva skupaj.«

»Res,« odvrne Villefort in se začudeno ozre v svojega očeta, »res, videti ste dobro poučeni.«

»Ej, moj Bog! Stvar je zelo priprosta: vi, ki imate zdaj v rokah oblast, imate sredstva, katera nudi denar; mi, ki upamo, da dosežemo oblast za bodočnost, imamo sredstva, ki jih nudi udanost.«

»Udanost?« pravi Villefort smehljaje.

»Da, udanost, tako se imenuje z dostojnim izrazom upajoča častihlepnost.«

In Villefortov oče hoče pozvoniti sam, da pokliče slugo, ki ga ni poklical njegov sin.

Villefort ga prime ga roko.

»Čujte oče,« pravi mladi mož, »še jedno besedo!«

»Govori!«

»Dasi je kraljeva policija tako slaba, ji je vendar znano nekaj strašnega.«

»Kaj?«

»Opis človeka, ki je bil pri generalu Quesnelu ono jutro, ko je potem general izginil.«

»Ah, to je ona, ta dobra policija? In kakšen je bil ta človek?«

»Rujavega obraza, s črnimi lasmi, zalizci in črnimi očmi; na sebi je imel modro suknjo, zapeto do zadnjega gumba; na prsih trak Častne Legije, klobuk z velikimi krajci.«

»Ej, ej, ona ve to?« pravi Noirtier. »In zakaj ni prišla tega moža?«

»Ker ga je izgubila včeraj ali predvčerajjem na oglu ulice Coz-Héron iz oči.«

»Ali ti nisem rekel, da vaša policija ni vredna ničesar?«

»Da, toda vsak hip ga lahko zopet najde.«

»Da,« pravi Noirtier, »oziraje se brezskrbno okoli sebe, če bi tega moža ne bil nihče svaril. Toda to se je zgodilo, in en,« pristavi smehljaje, »izpremeni svoj obraz in svojo nošo.«

Pri teh besedah vstane, sleče suknjo in ovratnico, stopi k mizi, na kateri je ležalo vse, kar je rabil njegov sin za toaleto, vzame britev, si namaže obraz z milom in si pobrije zalizce, ki so bili policiji tako dobrodošel znak.

Villefort opazuje njegovo početje s strahom, ki ni bil brez občudovanja.

Pobrivši si zalizce, si počese Noirtier svoje lase na drugo stran. Mesto svoje črne ovratnice si vzame pisano, ki jo najde v Villefortovem popotnem »kovčegu«; svojo modro, do vrha zapeto suknjo zamenja z izrezano, kostanjasto barvano sinovo, si pomeri pred ogledalom njegov klobuk, pokaže nad to izpre-

Občni zbor

„Slovenskega bralnega in podpornega društva“
v Gorici

dné 16. aprila 1905.

Predsednik je pred določeno nro pismo prijavil, da se vsled bolezni ne more udeležiti občnega zbora. Nadomestoval ga je najstarejši odbornik g. Andrej Duša, ki je navzoče pozdravil ter jim pojasnil, da se na 2./4. 05. sklicani občni zbor vsled premale udeležbe ni mogel vršiti. Pričeniši z dnevnim redom, je pozval tajnika D. Gilčverta, da poroča o odborovem delovanju. Pozvani poročal je tako-le: Slavni občni zbor! — Zopet zaključujemo društveno leto, ki je izginilo v morje večnosti. Ž njim preminuli so nekateri društveniki, ki so še lansko leto z nami zborovali. Delokrog našega društva je obširen. Društvo ne nudi društveniku samo razvedrila s prirejanjem veselja in izobraževanja s primernim berilom; isto skrbi za društvenika tudi v bolezni; daja mu podporo, zdravniško pomoč in ko ga je smrtni angelj iztrgal iz naše srede, izkažejo mu društveniki še zadnjo čast, ko ga sprejmejo z zastavo k pokoju. Nenavadna zima, kakršne na Primorskem še ne pomnimo, obračala je nase vedno večjo pozornost. Hipen preobrat elementarnih sil in naraščajoči mraz je imel za posledico, da so nepripravljeni prebivalci številno oboleli in se je bilo bati prave epidemije. Nenormalno zdravniško stanje napram drugim letom občutilo je tudi naše društvo. Bolnih je bilo 128 vdov, vsi skupaj 2637 dni ter so prejeli 2642 K 05 v na podporah in 163 K 32 v na bolniških troških. Za 44 domačih vdov odpade podpor na 1001 dan znesek 1 K 05 vin. ter bolniški stroški 55 K 47 v; za 48 zunanjih bolnikov pa odpade podpor na 1636 dni znesek 1618 K in bolniški stroški 107 K 85 v. Od domačih so se zdravili 3, od zunanjih 5 v bolnišnici; umrla sta 2 domača, 3 zunanji; domače smo spremili k pokoju z društveno zastavo. Tako glede te strani našega društva. Na obče pa moram priznati, da je društvo vsestransko napredovalo. Gmotne vspehe kmalu izvemo, število tačasnih udov pa nam kaže, da je zanimanje za društvo povoljno, društveni delokrog obsežen. Odbor se je bil konstituiral, kakor že znano. Poverjeništvu je sprejel rado-voljno blagajničar g. Hrovatin ter v najlepšem redu zbiral doneske. — Ker je ta posel opravljal brezplačno in si je od strani odbora tudi v internem uzornem poslovanju stekel za društvo mnogo zaslug, izrekam mu za vse srčna hvala. Kot društveni zdravnik posloval je tudi v tem letu g. dr. Aleksij Rojic v občo zadovoljnost. — Njegovim namestnikom je bil imenovan g. dr. A. Breclj. Njima, kakor tudi gg. razsodnikom in pregledovalcem računov, ki niso zanemarjali prevzetih dolžnosti, izrekam istotako zahvalo. Odbor je reševal društvene zadeve, sprejemal nove člane ter brisal odidele v mesečnih sejah. Z zastavo se je udeležilo naše društvo poleg drugih goriških dru-

štev razvija zastave „pevskega društva v Brjih“, ki se je vršilo dne 5./6. 04. v Kasovljah. Raynotako je prisostvovalo korporativno pri velikem narodnem slavlju dne 12./6. 04. v Velodromu, ko se je tam razvila prekrasna zastava „Gor. Sokola“. Dne 2./2. 05. je priredilo društvo ples v krasni dvorani „Trg. doma“, ki je vspel sijajno; ne le, da so se društveniki ob blesku električne razsvetljave v moderni dvorani kar najbolje počutili, temveč v gmotnem obziru, odračunajoč velike stroške, je bil uspeh nad pričakovanje, ker je ostalo čistih še 122 K 82 v. Ta rezultat pobija vsa sumničenja proti odboru od strani nekaterih udov, ki so vrh tega vpisani v katoliškem društvu, — in so ruvali proti prireditvi plesa v „Trg. domu“.

Društvo je štelo začetkom leta: 173 podporničarjev domačih, 18 podpirateljev, 42 bralničarjev in 220 zunanjih (Solkancev). Mej letom se je vpisalo: 52 podporničarjev domačih, 9 bralničarjev, 30 zunanjih podporničarjev. Izbrisalo pa se je med letom: 52 podporničarjev domačih; 34 podporničarjev zunanjih; 2 bralničarja. Torej je ostalo koncem leta: 170 podporničarjev domačih (163 moških, 7 žensk), 218 podporničarjev zunanjih, 18 podpirateljev, 47 bralničarjev. Društvenikom bilo je na razpolago 21 časnikov vseh treh jezikov poljubne snovi ter društvena knjižnica, ki je razposojala poučljive knjige ob nedeljah od 11. do 12. ure raznim članom, ki so pridno segali po koristnem berilu. Tudi v gmotnem obziru je društvo napredovalo. — Pomnožil se je upravni zalog za 407 K 75 v in domači bolniški za 384 K 30 v. Zunanji zalog, t. j. v Solkanu, pa se je v kljub obnemu napredku znižal za 70 K 73 v; to pa ne vsled krivde tačasnega odbora, marveč je to posledica za-voženega poslovanja pod prejšnjim predsednikom g. kaplanom Dermastio, ki raznih stroškov ni sprejel v račun za leto 1903. in je te ne-krite račune moral poravnati sedanji odbor.

Naglašam, da je sedaj edina naša podruž-nica v Solkanu po premenbi predsednika po dol-gotrajnem trudu došla v pravi tir, ter posluje v prid delavcev, delodajalcev in našo zado-voljnost. Povsem zadovoljen bi končaval da-našnje poročilo, ako bi se bilo odborov posre-čilo zadostiti nalogu lanskega obč. zbora ter spraviti zadevo z bivšo Mirensko podružnico iz sveta. Že na lanskem obnem zboru se je obširno debatiralo o tej zadevi, ki se vleče po naših zapiskih kot morska kača. Vzroki bodo v glavnem ti: I. Mirenska podružnica in neredno poslovala in konečno poslovanje vsem ustavila. — Z jedne strani delavci niso hoteli več plačevati, z druge strani so delo-dajalci, ki so pisani na pogodbi 16./3. 1899., vsako garancijo odklonili. — V očigled temu dejstvu našemu društvu ni drugega pre-stajalo, nego vse mirenske člane izbrisati, da ne bi naše društvo došlo v škodo, ker ni bilo več garantov. II. Društvo je bilo v to prisi-ljeno in vrhu tega povsem opravičeno, ker si je izbris udov v poljubnem času pridržalo v točki 8, pogodbe 16./3. 1899. III. Glavno, za

kar se gre, je, da je pogodba od 16./3. 1899. tako nesrečno štilizirana, da nima v zakonu nikake zaslombe. — Prevzete dolžnosti in po-goji so popolnoma proti smislu društvenih prav-il in je tako pogodbo smatrati neveljavnim. V tem smislu je tudi lanski občni zbor pretre-soval zadevo mirenske podružnice ter prišel do zaključka, da je treba premoženje izterjati. Sprejet je bil z večino glasov predlog, glaseč se: „Občni zbor pooblasti novi odbor z iz-recnim naročilom, naj izterja premoženje raz-puščene mirenske podružnice po zadnjem račun-skem izkazu ter je naloži k rezervnemu fondu.“ Vršeč to nalogo, spravljal sem to zadevo več-krat na dnevni red.

(Na to je tajnik obširno razložil vso zgodovino z Mirensko podružnico, ter vse, kar se je sklepalo in storilo v tej stvari.)

Na koncu pravi:

Ker pa zadružni zakon določa, da se ima društveno premoženje kakega razpušče-nega pravilno ustanovljenega društva, — ako ni drugih določil — oddati enakemu društvu, če se je tako v okolišju osnovalo; ne imel bi odbor nič proti temu, ako se premoženje raz-puščene podružnice prepusti novo ustanovlje-nemu podp. društvu v Mirnu, pod pogojem, da v to politične oblasti dovolijo. — Vsled teh novo nastalih okoliščin se sklep lanskega občnega zbora ni izvršil. — Danes pa lahko odločimo, kakor sem ravno omenil ter dvig-nemo prejšnji sklep, ali pa tudi vstrajamo pri storjenem sklepu, ter dosežemo odločbo sodne ali politične oblasti. Navzoči zborovalci, ki so pazno sledili obširnemu poročilu, so na poziv soglasno odobrili tajniško poročilo ter še posebej postopanje odbora v zadevi bivše »Mirenske podružnice«. K 2. in 3. točki dnevnega reda je poročal blagajnik g. Josip Hrovatin. Iz njegovega poročila je posneti, da je bilo dohodkov za skupni račun upravnega zloga in domačega bolniškega zloga za leto 1904. skupaj 860 K 60 v in ravno toliko stroškov za časopisje, najemščino prostorov, plačo društvenemu uradniku itd. Račun upravnega zloga iznašal je na dohodkih 860 K 90 v in ravnotoliko na izdatkih.

Upravni zalog ima v blag. gotovine 249 K 05 v, naložene glavnice 5.400 K, izterljivi zastankov 10 K 40 v, vrednost inventarja 200 K, skupaj 5.859 K 45 v, kar tvori se-danji rezervni zalog. Dohodki domačega bol-niškega zloga iznašali so 2.818 K 81 v in ravno toliko troški. Aktivna domačega boln. zloga iznašajo v gotovini 158 K 55 v, nalo-žena glavnica 5.250 K, izterljivi zaostanki 47 K 72 v, vrednost inventarja 347 K, skupaj 5.803 K 27 v, kar tvori sedanji rezervni zalog.

Poročilo se je odobrilo.

Pri 4. točki debatiralo se je o premo-ženju bivše mirenske podružnice.

Sprejet je bil jednoglasno predlog g. dr. Tume, glaseč se: Preostanek premoženja bivše Mirenske podružnice po sklepu računa prepusti se od strani našega društva novo-ustanovljenemu delavskemu podpornemu dru-

štvu v Mirnu pod pogojem, da v to politična oblast privoli.

Na to se je prišlo k zadnji točki. S vsklikom izvoljen je bil ta-le odbor: Predsed-nikom: Josip Rovar, odborniki: Breščak An-ton, Bajec Alojzij, Cotič Peter, Duša Andrej, Gilčvert Dragotin, Kavčič Ivan, Klavžar An-ton, Krušič Anton, Kutin Josip, Meljavec Ivan. Namestniki: Kravos Ivan, Molek Josip, Rojec Viktor. Pregledovalci računov: Kopač Andrej, Oblak dr. Fran, Prinčič Karol. Raz-sodniki: Ferfila Franjo, Jakončič Anton, Musič Josip, Žagar Ferdo, Seidl Ferdinand.

Domače in razne novice.

Ljudska knjižnica „Narodne prosvete“. — Na-znanja se, da je odbor „Narodne prosvete“ v svoji zadnji seji sklenil preložiti uradne ure za izposojevanje knjig in sprejemanje vrnjenih knjig namesto, kakor dosedaj v ponedeljkih in četrčkih, na sredo in soboto vsakega tedna od 6—7^{1/2} popoldne. Ta novi red stopi v veljavo z dnem 26. t. m., to je prvo sredo po Veliki noči. — Odbor.

„Narodna prosveta“ v Gorici priredi v nede-ljo dne 30. t. m. (ne 29., kakor je bilo zad-njič pomotoma naznanjeno) v „Trgovskem domu“ dramatično predstavo. — Uprizori se slovita igra „Pri belem konjičku“ (Spi-sala O. Blumenthal in G. Nadelburg), ki se je samo na Dunaju igrala nad 400 krat. —

Začetek točno ob 8. uri.

Mejigro se ne bo smelo pri-hajati na sedeže. Dame naj blago-volijo klobuke odložiti v garde-robi.

Vse natančneje povedo lepaki. — Po-sebna vabila se ne razpošiljajo.

Imenovanje v finančni stroki. — C. kr. fi-nančno ravnateljstvo je imenovalo carinskega blagajnika Josipa Hartmana višim kontrolor-jem v solnemu uradu, carinskega uradnika Teodorja Seitza carinskim blagajnikom, ter carinska blagajnika Kasimirja Chersicha in Frana T o r o s a višima carinskima ofi-cijaloma.

Osebnost vest. — Sodnijski pristav dr. O. Cumar je premesčen iz Sežane v Trst. v Se-žano pa pride sodnijski pristav dr. Pia. otto iz Pirana.

Ustanove in učnine za rokodelske učence. — Finančno ministerstvo je razpisalo več usta-nov in učnin za rokodelske učence na račun zaklada iz dohodarstvenih kazni. Pravico, pro-siti za tako ustanovo, imajo vsi službujoči in vmirovljeni uradniki finančne straže in finančni stražniki, potem uradniki dohodarstvenih ura-dov, ki so najmanj 5 let pri finančni straži služili in so bili trajno sprejeti, kakor tudi njih vdove in otroci.

Prošnje se morejo vložiti najkasneje do 1. majnika t. l. pri tukajšnjem finančnem nad-zorništvu, kjer prosilci dobe tudi navodila.

(Dalje v prilogi.)

membo svoje zadovoljstvo in zavitihi mesto palice, katero je prinesel s seboj, majbno, drobno palico Villefortovo, ki je nadevala hoji mladega moža vznesenost, po kateri se je odlikoval.

„Torej,“ pravi, ko se preobleče in obrne k svojemu za-čudnemu sinu, „ali meni, da me zdaj policija spozna?“

„Ne, oče,“ zajeclja Villefort; „vsaj upam, da ne.“

„Zdaj, moj ljubi Gerard,“ nadaljuje Noirtier, „zdaj pre-puščam te predmete, ki sem jih odložil, tvoji previdnosti.“

„O, bodite brez skrbi, oče,“ pravi Villefort.

„Da, zdaj sem sam mnenja, da imaš prav in si mi najbrže rešil življenje; toda bodi brez skrbi, to uslugo ti že še povrnem.“

Villefort zmaje z glavo.

„Ti še nisi prepričan?“

„Vsaj upam, da se motite.“

„Ali bodeš še kaj govoril s kraljem?“

„Morda.“

„Ali hočeš veljati v njegovih očeh za preroka?“

„Preroki nesreče pri dvoru niso dobrodošli, oče moj.“

„Da, toda pride čas, ko se jim mora dati prav; in misli si, da pride čas druge restavracije: tedaj bodeš veljal za veli-kega moža.“

„In kaj naj rečem kralju?“

„Reci mu sledeče: „sire, varajo vas glede razpoloženja Francije, mnenja mest in duha v armadi. Njega, katerega na-zivate v Parisu korziškega volka, ki se zove v Neversu še uzurpator, njega imenujejo v Lyonu že Bonaparte in v Greno-bleu cesar. Vi menite, da ga zasledujejo, preganjajo in da on beži: on prodira, hitro in odločno kakor orel, katerega donaša nazaj; število njegovih vojakov, o katerih se nam je reklo, da so utrjeni in nevoljni, da ali umirajo lakote, ali pa poskušajo ubežati, se množi od minute do minute, kakor se množi število snežink okoli deroče lavine. Bežite, prepustite Francijo nje-nemu resničnemu gospodu, njemu, kateri si jo je osvojil. Be-žite, sire; ne morda, ker ste v nevarnosti: vaš nasprotnik je

dovolj močan, da vas pomilosti, — ampak ker bi bilo za po-tomeca svetega Ludovika sramotno, da bi bil dolžan hvaležnost za svoje življenje možu od Arcola, Marenga in Austerlitz.“ To mu reci, Gerard. Ali pa boljše, ne reci mu nič, ne izdaj svojega potovanja, ne bahaj se s tem, kar si storil, in ne pravi, da si bil v Parisu; vzemi si posebno pošto, pohiti nazaj v Marseille, če moreš, še hitreje, kakor si prišel sem, vtihotapi se v mesto ponoči in skozi stranska vrata v svojo hišo, v ka-teri ostani skrit, tiho in lepo ponižno. Čuvaj se zlasti vsakega nasilstva; kajti prisegam ti, da bomo nastopali to pot od-ločno in kot ljudje, ki poznajo svoje sovražnike. Pojdi, sin moj, pojdi, moj ljubi Gerard, in s pomočjo te pokorščine napram očetovemu povelju, ali če imaš rajše, s tem, da ubogaš prija-teljev nasvet, te ohranimo na tvojem mestu. To ti zagotovi sredstva,“ pravi Noirtier smehljaje, „da me rešiš drugič, če politična sreča vnovič dvigne tebe in mene poniža. Z Bogom, moj ljubi Gerard; ko prideš prihodnjič v Paris, se nastani pri meni.“

In po teh besedah odide Noirtier z mirom, ki ga ni za-pustil niti trenotek tekom tega celega koščkega pogovora.

Villefort skoči bled in vznemirjen k oknu, dvigne neko-liko zaveso in vidi, kako odkoraka, mirno in predrzno, med možmi precej sumljive zunanosti, ki so stali na cestnih oglih in prišli morda, da zapro moža s črnimi zalizci, modro suknjo in širokokrajnim klobukom.

Villefort ostane nepremično pri oknu, dokler ne izgine njegov oče za oglom ulice Bussy. Nato pograbl predmete, ka-tore je pustil ta pri njem, spravi črno ovrtnico in modro suknjo na dno svojega kovčega, zmečka klobuk, da izgubi svojo pravo obliko, ter ga potisne v kot nekega predala, zlomi pa-lico in jo vrže v peč, pokrije popotno čepico, pokliče svojega komornika, kateremu prepove vsa vprašanja, ki so mu bila na jeziku, poravna pri gospodarju svoj račun, skoči v svoj že ča-kajoči voz, izve v Lyonu, da je Bonaparte že v Grenoblen, ter dospe v Marseille, razburja se vedno bolj in bolj, kakor žrtev

strahu in tesnobe, ki se polastita sreč človekovega, ko prvič zadovolji svoje častihlepje.

XIII.

Sto dnij.

Gospod Noirtier je bil dober prerok, in stvari so se vršile hitro, kakor je rekel. Vsakdo pozna ta povratek z otoka Elbe, to nenavadno, čudovito podjetje, ki je brez primere v preteklosti in ostane skoro gotovo brez posnemanja v bo-dočnosti.

Ludovik XVIII. se je upiral tako silnemu vdarcu le slabo; njegovo malo zaupanje do ljudi mu je vzelo tudi za-upanje v dogodke. Kraljestvo ali boljše monarhija, komaj zopet ustanovljena po njem, se je majala na negotovi podlagi, in je-den sam sunek cesarjev je porušil to celo stavbo, postavljeno iz starih predsodkov in novih nazorov. Villefort torej ni imel od svojega kralja nič drugega, kakor hvaležnost, ki mu je bila za trenotek brez koristi in celo nevarna, in oni častniški križec Častne Legije, katerega v svoji previdnosti ni pokazal, dasi je skrbel gospod de Blacas po kraljevem naročilu za potrební patent. Napoleon bi bil Villeforta gotovo odstavil, da ni bil njegov pokrovitelj Noirtier, ki je bil deloma zaradi nevarnostij, ki jim je kljuboval, deloma zaradi svojih zaslug na dvoru sto-terih dnij jedna najuplivnejših oseb. Tako je varoval girondist iz leta 1793. in senator iz leta 1806., kakor je prerokoval sam, njega, ki je skrbel pred nekaj dnevi za njegovo varnost.

Tekom te kratke dobe drugega cesarstva, katerega bliža-joči se konec je bilo možno videti že naprej, se je omejila vsa Villefortova moč na to, da bi za vedno prikril skrivnost, katero je Dantes skoro izdal. Kraljev prokurator je bil odstavljen, ker so ga obdolžili prevelike hladnosti napram cesarju.

Komaj je doseglo cesarstvo vnovič svojo moč, to se pravi, komaj se je nastnil Napoleon v Tuilertjah, katere je zapustil

Tudi pri vsakem odelku finančne straže se dobi poučilo. — C. kr. finančni višji nadzornik.

Radodaren donesek. — Na kosilu starašinstva kojsčanske županije dne 18. t. m. se je nabralo K 10-20 za „Šolski dom“ in „družbo Sv. Cirila in Metoda“ v Ljubljani.

Akademsko ferijalno društvo „Adrija“ naznanja, da priredi v sredo dne 26. t. m. ob 8. uri zvečer društveni sestanek v „sobi“ zraven kegljišča „pri zlatem jellenu“. Vabijo se vsi redni člani, starešine, podporniki in ustanovniki, da se tega sestanka udeležijo polnoštevno. Gostje dobrodošli!

Vollne liste za bližnje volitve v goriski mestni zastop so razpostavljene na magistratu v statistično-anagrafičnem uradu na pogled od 17. t. m. skozi 4 tedne od 9. dop. do 12. ter od 3. do 6. pop. Reklamacije je vlagati tekom 8 dni po 8. maju t. l.

Blvsi župan Reja iz Kozane pred sodnijo. — Dne 12. febr. t. l. se je vračal G. Školaris iz Vipolž v družbi gg. Vincenca Jasniča, podžupana, Fran Školarisa, obč. svetovalec, in Iv. Bizaja, vsi iz Vipolž, domov od zaupnega shoda briskih županov in podžupanov v Smartnem. Ko dospeta po skladovni cesti poleg Ant. Rejeve hiše (kakih 20 korakov od hiše), sta priskočila 2 psa iz Rejeve hiše nasproti pasantom z vso silo. Eden psov je zgrabil za suknjo Frana Školarisa, drugi pa sili pod noge Ant. Školarisu; ker ta ni imel drugega primernega predmeta v rokah, da bi se postavil v bran psu, je prejel za samokres ter vstrelil z namenom, odgnati psa od sebe, v tla na cesto omenjenih 20 korakov od hiše R. Na to priskoči Reja iz hiše ter osorno vpraša, kdo je streljal. Školaris mu odgovori: jaz, in reče: zakaj ne privežete psov na verige, da ne bodo mimo-idočim po cesti v nevarnost in strah. Reja na to priskoči k Školarisu in ga jame suvati ter zmerjati z žaljivimi besedami.

Iz tega je nastala tožba, kajti Reja je šel tožiti Školarisa radi zavratnega napada! Ta „zavratni napad“ je seveda spuhel v zrak, dasi je prinesel Reja celo svince s seboj, s katerimi bi se bilo streljalo nanj! G. Školaris je bil pred okrožno sodnijo v soboto popolnoma oproščen obtožbe — Reja je bil pa pred okrajno kaznovan poprej radi žaljenja časti! — Za take tožbe je pokazal pot dr. Gregorčič z znanim svojim „strahom“!

Posipanje cest se vrši tako nerodno in tako brez vsakega reda, da so pritožbe obče. Vozniki preklinjajo ter se pritožujejo, da kaj takega, kakor je marsikje pri nas s posipanjem, se ne vidi nikjeri drugodi. Po starem so morali posipati 50 cm na široko, in je bil vedno tir za vozove, sedaj pa se posipa kar na slepo, kamor pade kamenje, pa kakšno! Če je nastala kaka luknja na cesti, je bil blizu grušč, da se je zasula, sedaj ni nič. Cesta na Ajdovščino je za voznike — kakor se nam poroča — posebno huda. Težko je voziti, živina trpi, vozovi se kvarijo in ne pride se z lepa z mesta. Neki voznik, ki je vozil že po

cestah od Bosne do Švice, od Istre do Dunaja, je izjavil, da takega posipanja še ni videl ter vsled tega še ni vozil po tako slabi in nerodni cesti, kakor je omenjena.

Pritožujejo se tudi, da je pot od železniške postaje do tovarne užigalnice strašno slaba. Kdor je poklican, naj napravi red!

K VI. shodu slovenskih častnikov v Voloskem. Opatiji dne 14., 15. in 16. maja se je pri glasilo „Narodni dom“, častnikov. Znatno je število Poljakov in Rusov; tudi Jugoslovani bodo številno zastopani. Na shodu se bodo razpravljala zlasti stanovska vprašanja. Priglase sprejema še do 30. t. m. „Osrednja zveza v Pragi“; 15 K pristopnice s e plača g. Jos. Kuffnerju, uredniku „Narodnih Listov“ v Pragi. Udeleženci naj pridejo na postajo Matulje v soboto ob 9. uri 42 m. zvečer, ker bodo tam čakali vozovi, ki odvedejo udeležence v „Narodni dom“ v Voloskem, kjer bodo oddane legitimacije in se odkazejo stanovanja. Na kolodvoru pozdravi udeležence zastopstvo občinskega sveta kastavskega. Priproča se gospodom in damam, da prinese s seboj salonsko obleko. — Ko se vrnejo častniki zvečer iz Senja, jih v Opatiji pozdravi krasni umetni ogenj. Na vprašanja odgovarja g. Fr. Hovorka v Pragi, Žitna ul. 21.

G. županu v Št. Andrežu: G. župan je bil napisal zadnjič nekaj „ni-resov“ in „res-ov“ za „Sočo“, za umazano „Sočo“, kakor bi rekel on. Trdil je, da ni res, da se je hotelo izbaciti nekoga iz društva za zavarovanje goveje živine — ali mu pa povemo, da se je res mislilo, in še županov brat se je ustil, da izključijo B. Izključiti ga pa seveda niso mogli, ker ni član; namreč stvar je taka: omenjeni je plačal ter zahteval, da se prepiše zavarovanje nanj, ali društvo ima tak red, da prepisa ni izvršilo! Seveda potem ga niso mogli izključiti!! Da so prišli na to, da prepis ni izvršen, je bilo treba izrednega občnega zbora! Le ne tajti resnice, g. župane!

G. župan je blagovolil res imenovati „Sočo“ umazano, pa če se tako taji. Za to so tudi priče, ki prisujejo.

Kar se tiče laškega petja, naj blagovoli g. župan nemudoma povedati imena vseh tistih, ki se drznejo laški peti, pa so vpisani v društvu! Naj pove to nam, ali pa g. predsedniku društva. Ukrene se, kar potreba. Torej na dan!

Le ne popravkovati tako nerodno, g. župan! Vse, kar je prav — najljubša mora biti vsakemu pa resnica! V ostalem pa brez zamere in dober tek k Velikonočnim „fujljam!“ —

Dva prasca sta crknila županu v Št. Andrežu. — Upamo, da dá dobro razkužiti svoje hleve!

Bratno in pevsko društvo v Št. Andrežu je dobilo obilo knjig, čedno vezanih. Knjige morejo dobivati društveniki od prve nedelje po Velikonoči naprej vsako nedeljo ob 1. uri pop. Knjige se morajo vrniti tekom 14 dni dru-

štvu. Dokler se ne izplačajo knjige, bodo plačevali društveniki malo pristojbino, ki se še določi.

To je pač znamenje, da je vodstvo društva v dobrih rokah ter da res deluje za povzdigo društva in izobraževanje njega udov.

Okrajna posojilnica v Kanalu, reg. zadruga z neom. zavezo, bo imela dne 7. maja ob 3. popoldne v občinski dvorani v Kanalu svoj redni občni zbor. Dnevni red bo po pravih zadruga. K obilni vdeležbi uljudno vabi — odbor.

Poskušeni samomor. — V gostilni „Pero d'oro“ na Studencu v Gorici se je hotel usmrtiti 41 letni Jos. Helard, ker je brez posla. Pri-mešal je vinnu strupa. Ali ker je bolnišnica blizu, so mu tam hitro sprali želodec, in tako je upati, da ga rešijo. Revež ima družino, pa ga je baje beda privedla do takega obupnega koraka.

Konec pekoveškega štrajka. — Odbor za štrajk je izdal proglas, da je štrajk končan, ker 2 tretjini delavcev dela pod novimi pogoji; proglašajo se bojkot vsem onim pekarijam, ki niso hotele sprejeti delavskih pogojev.

Pol ušesa mu je odtrgal. — Kakor poročajo iz Ogleja, so se furlanski fantiči pretepali v Belvedere, baje kar tako za šalo. Seveda so bili natrkani. Pri tem pa je pograbil eden njih drugega preveč za uho ter mu ga odtrgal pol.

Pretepli so Fr. in Val. Marvin ter A. Debenjak 26letnega Franca Figla iz Staregore. Pri policiji je naznanil, da so ga omenjeni trije prijeli, topli in osuvali ter vrgli v vodo.

Aretili so okoli 37 let staro Terezo Jane iz postojnskega okraja, ker se je klátila tukaj okoli, dasi je bila že izgnana.

Ribiči pred sodnijo. — Brata Angelj in Ivan Pahorč, ribiča v Trzinu, sta bila obtožena, da sta ukradla mreže za ribji lov v Porto Rosega, in sicer na škodo Ferd. Fachinettija. V obtožbo so pritegnili tudi očeta Pahorčiča. Cela družina je revna. Ivan Pahorč je hotel vzeti vso krivdo na se, rekoč, da je on sam vzel mreže, Angelj in oče pa sta trdila, da nista nič v zvezi s tatvino glede mrež. Pravila sta, da je prišel Ivan domov z mrežami ter rekel, da jih je našel. Sodnija pa ni bila tega mnenja, marveč je obsodila vse tri. Angelj je bil obsojen že večkrat radi tatvine, zato je dobil 3 mesece težke ječe s postom na mesec, Ivan dva meseca težke ječe, oče Celeste pa 1 mesec navadnega zavora.

Predor v Karavankah. — Če ne bo kakih nepričakovanih zaprek, bo prebit karavanski predor, kakor poroča „Eisenbahnblatt“, v drugi polovici meseca maja.

Štrajk v Eulambijevi tovarni v Gradišču ob Soči je končan. Delavci so prišli nazaj na delo — ne da bi bili kaj dosegli. Štrajk je trajal 12 dni.

Italijanski vohuni v naših deželah. — Iz Senožeč pišejo „Ed.“: Minolo nedeljo je prišel semkaj neznan eleganten gospod, ki je

govoril zgolj italijanski. Ogledal si je naš trg ter šel naposled v grad kneza Porcia, kjer je zahteval od oskrbnika, naj mu izkaže grajske posebnosti. Zatrjeval je tudi, da je sorodnik samega kneza Porcia, kar pa se mu seveda ni verjelo. Ker se je elegantni gospod z zlatimi naočniki zdel sumljiv, so ga orožniki zaprli. Drugi dan ga je sodišče zaslislalo in odredilo, da so orožniki moža takoj odgnali v Ljubljano dež. sodišču na razpolago. Ker je imel pri sebi 400 frankov, se ne ve, kakšne namene je imel ta laški gospod. Sicer se že razjasni.

Iz Pule pa poročajo, da so dne 17. t. m. ljudje, ki so šli proti Siani, videli, kako je neki orožnik gnal v zapore dva gospoda, katerih vnanost je ovajala, da sta Italijana. Pozneje se je doznalo, da sta to sinova Italije, te velike prijateljice naši Avstriji in da sta se „zabavala“ s tem, da sta fotografirala utrdbo sv. Danijela in polje altursko.

Naročba v tuzemstvu izhajajočih časopisov potem pošte. — Od zdaj naprej bodo sprejemali vsi poštni uradi naročbe na časopise, ki izhajajo v tuzemstvu, proti plačilu posredovalnine 10 vin. Tuzemske časopise, na katere je možno naročati s posredovanjem pošte, razvideti je iz časniške liste, ki se nahaja na vsakem pošt-nem uradu. Sodelovanje pošte se omejuje v tem poslu samo na to, da pošilja uredništvu naročenega časopisa naročbe in od naročnikov plačane naročnine. — Poštna uprava jamči radi tega za vplačano naročnino v isti meri, kakor za zneske, ki se vplačujejo na poštne nakaznice, nikakor pa ne jamči za točno izvršitev naročbe, za obveznosti in dolžnosti izdajatelja itd.

S parnika padel v morje. — Z malim parnikom „Belvedere“ se je peljalo dne 17. t. m. več pasažirjev v Gradež. Ker je bil hud veter, so šli pod krov, le zidar F. Avian iz Ajella je ostal na vrhu. Ko je prišel parnik v Gradež, ga ni bil nikjeri več. Padel je v morje ter izgubil v valovih. Zapustil je naroskrbljeno družino.

Izpred sodnijo. — Pred sodnike je bil poklican 49 let stari Fr. Rosenkranz iz Štajerske, bivajoč v Stračicah, češ, da je poslal dvema krčmarjema na Koroškem 167 litrov ponarejenega vina, rekoč, pa, da je pristno dalmatinsko. Da je vino ponarejeno in škodljivo, je pokazala analiza, izvedena v Celovcu. Ali ker se ni dalo dokazati, da bi bil Rosenkranz storil to nalašč, je bil oproščen.

28 letna žena Marija Višintin iz Foljana je bila obtožena, da je premalo pazila na svojo 2 letno hčerko Romano, ki je v odsotnosti matere prišla preblizu ognja, se opekla ter umrla. Mati, katere mož živi v Transvalu, ima več otrok, za katere mora sama skrbeti. Šla je od doma po opravkih, ko se je vrnila, je videla strašen prizor: svoje dete opečeno. Sodnija ji je prisodila 3 dni zavora.

Nočno tico, ki sliši na ime Magdalena Mahorčič, ter je stara 32 let, je aretirala policija ponoči v neki kavarni ter jo odvedla v zapore.

Ludovik XVIII., ter pričel dajati iz kabineta, v katerega smo vpeljali svoje čitatelje z Villefortom in v katerem je našel na orehovi mizi še odprto in pol napolnjeno tabatijero Ludovika XVIII., svoja mnogostevilna različna povelja, ko je v Mar-seilleu kljub izbornosti njegovih uradnikov pričelo vreti in se pripravljati k meščanski vojni, ki na jugu itak ni bila nikdar popolnoma zadušena. Takrat ni nedostajalo mnogo, in rojalisti, ki so živeli mirno v svojih hišah in jih je doletelo nekaj neprijetnostij, bi bili povrnili te z velikimi obrestmi.

Čisto naravno je, da je bil gospod Morrel, ki smo ga slikali kot pristaša ljudske stranke, zcuj jedna najupljivnejših oseb, da ne rečemo vsemogočen, kajti gospod Morrel je bil previdne in boječe narave, češ vsi oni, ki si priborijo svoje premoženje in svoje družabno stališče le počasi in s trudapolnim delom; toda čim bolj je rastel njegov vpliv na podlagi njegovega bonapartističnega mišljenja, tem bolj je povzdigal svoj glas, in to, kakor čitatelj lahko ugane, v prilog usode Dantesove.

Villefort ni bil zapleten v padec svojega predstojnika, in svojo ženitev je preložil na nedoločen čas. Če ostane na prestolu cesar, mora skleniti Villefort drugo zvezo, da napravi svojo kariero, in Villefortov oče že najde zanj primerno partijo; če pripelje druga restavracija Ludovika XVIII. na Francosko nazaj, tedaj se podvoji vpliv rodbine Saint-Meran in nameravana zveza je potem boljša kakor kdaj prej.

Namestnik kraljevega prokuratorja je bil torej za trenotek v Marseilleu prvi državni uradnik, ko se odpro nekega jutra vrata in mu javijo gospoda Morrela.

Kdo drugi bi bil sprejel gospoda Morrela prijazno ter pokazal s tem svojo slabotnost. Toda Villefort je bil večji duh, ki je navadno instinktivno zadel pravo. Pustil je čakati Morrela v prednji sobi, kakor bi bil storil za časa restavracije, dasi ni imel nikogar pri sebi.

Gospod Morrel je mislil, da najde Villeforta potrtega, a ga e našel, kakor ga je videl pred šestimi tedni, to se pravi mir-

nega in trdnega, z ono hladno uljudnostjo, ki loči moža višje omike od njegovih podložnikov.

Ko je vstopil v Villefortov kabinet, je bil prepričan, da se nik strese pred njegovim pogledom, a zdaj je bil on, ki je stal vznemirjen in trepetaje pred tem hladnim možem, kiga je poslušal, opiraje komolec ob mizo in roko ob dlan.

Ostal je pri vratih. Villefort ga ogleduje, kakor da ga ne more spoznati. Po nekaj trenutkih opazovanja in molka, tekom katerih je vrtil gospod Morrel klobuk med svojimi prsti, pravi:

„Gospod Morrel, če se ne motim?“

„Da, gospod, jaz sam,“ odvrne ta.

„Pojdite vendar bližje,“ nadaljuje uradnik, „in povejte, kaj vas je pripravilo do tega, da ste me počastili s svojim obiskom!“

„Ali ničesar ne slutite, gospod?“ vpraša Morrel.

„Ne, niti najmanj, a zaradi tega nisem nič manj priprav-ljen, biti var uslužen, če je to v mojih močeh.“

„Stvar je odvisna samo od vas, gospod,“ pravi Morrel.

„Govorite torej jasneje!“

„Gospod,“ nadaljuje Morrel, postajaje v zavesti, da je njegova stvar pravična, in svest si svojega vplivnega stališča, vedno samozavestnejši, „gotovo se spominjate, da sem prišel nekaj dni prej, kakor se je zaznalo za prihod Njegovega Veličanstva cesarja, k vam in vas prosil milosti za nesrečnega mladega moža, pomorščaka, krmarja moje ladije. Kakor se pač spominjate, je bil zatožen, da ima zveze z otokom Elbo; te zveze, ki so se tedaj prištevale zločinom, so zdaj sredstva, s katerimi pride človek do sreče. Tedaj niste prikrivali, da ste zvest služabnik Ludovika XVIII.; to je bila tedaj tudi vaša dolžnost. Danes, ko služite Napoleonu, je vaša dolžnost, da čuvate njegove pristaše, in zato vas prihajam vprašati, kaj se je zgodilo z njim.“

Villefort se premaga s silnim naporom.

„Ime tega moža?“ vpraša. „Bodite tako prijazni in po-

vejte mi ime.“

„Edmond Dantes.“

Gotovo bi bil stal Villefort raje v dvoletju petindvajset korakov pred pištolo, kakor pa pred tem človekom, ki je tako prosto izgovoril to ime. Vendar ni zatrepetal.

„Na ta način,“ pomisli Villefort, „me ne obdolžijo, da sem napravil iz jetništva tega moža zasebno zadevo.“

„Dantes,“ ponovi, „Edmond Dantes, pravite?“

„Da, gospod.“

Villefort odpre velik register, vzame nato zavoj aktov, položi oboje na mizo in pravi Morrelu:

„Ali ste si svesti, da se ne motite, gospod?“

Če bi bil gospod Morrel bolj prekanjen ali bi bil vedel o celi zadevi kaj več, bi se mu bilo zdelo čudno, da se je namestnik kraljevega prokuratorja ponižal tako in mu dajal pojasnila, in strmel bi bil, da ga ni poslal k zapisniku jetnikov, predstojniku ječe ali profektu departementa. Toda Morrel, ki ni opazil na Villefortu nobenega znaka strahu, je smatral to samo za prijaznost. Villefort je računil izbornu.

„Ne, gospod,“ pravi Morrel, „ne motim se; sicer pa poznam ubogega mladeniča že deset let in ga imam štiri leta v svojih službi. Morda se spominjate zdaj, da sem prišel pred kakimi šestimi tedni kakor prihajam danes ter vas prosil milosti in pravičnosti. Tedaj ste me sprejeli in mi odgovarjali precej neprijazno. O, tedaj so bili rojalisti napram bonapartistom trdi!“

„Gospod,“ odvrne Villefort s svojo navadno hladnokrvnostjo, „bil sem rojalist, ker nisem smatral Bourboncev samo za postavne dediče prestola, ampak tudi za one, ki si jih je izvolilo ljudstvo. Toda čuditi povratek mi je dokazal, da sem se motil. Napoleonov duh je zmagal, in postavljeni monarh je oni, ki je priljubljen.“

„To je lepo!“ vsklikne Morrel s svojo običajno veliko prostodušnostjo. „Da govorite tako, me silno veseli in mi vzbuja lepe nade glede Dantesove usode.“

Javni ples priredijo fantje na Gorjanskem dne 30. aprila 1905. na dvorišču Frana Dugulina. Svirala bo vojaška veteranska godba iz Trsta. Zvečer električna razsvetljava.

V Dornbergu priredi vinorejsko društvo, združeno s prvaškimi, dne 7. maja t. l. pokušnjo navadnih in desertnih vin.

Isti dan bode skrbelo društvo „Naprej“, da ugotovi vsestransko vse udeležence, da prebijejo vsi izletniki v prvi majevi nedelji najlepše ure v prijaznem Dornbergu. Razna društva so se vže oglasila in poseben vlak je tudi vže zagotovljen. Torej vsi prvo majnikovo nedeljo v Dornberg!

Smrtna kosa. — V četrtek opoldne je umrla g.žna Karolina Nardin v Židovski ulici.

Sežana spada tudi med tiste kraje, kamor oblasti radi pošiljajo uradnike, ki ne znajo slovenski, ali pa le za silo, dasi je prebivalstvo skozi in skozi slovensko. Sedaj dobijo v Sežano novega sodnega pristava, ki je Lah in ki najbrže ne zna niti od daleč zadostno slovensko. Kaj misli višja sodna oblast v Trstu?

— Prav bi bilo, da bi se v vseh takih slučajih soglasno upirale vse prizadete občine, in to vedne. To bi brez dvoma pomagalo! — V Bovec so poslali sedaj nekega davkarskega uradnika, ki tudi ne zna slovenski!

O „zvizi“ z Nemci pridiga ljubljanski „Slovenec“ dan za dnem, namreč da so kranjski „liberalci“ združeni z Nemci ter da je to strašna škoda za Slovence. Ko tako govori, „Slovenec“ grdo laže. Samo kritični, kakega resničnega izdajstva, kake dejanske škode pa seveda ne vé navesti, ker mu pač ni za drugo nego za hujkanje, da bi klerikalci zlezli po lestvi navzgor do absolutizma. Sebični, klerikalni, zato nevarni oziri narekavajo „Slovenec“

— „boj za slovenstvo in narodnost“. — Bletanje po „Slovenec“ je že do skrajnosti neslano in neumno, da mora presedati že vsakemu razumnemu človeku; imponuje morda le še klerikalnim čučkom. — „Slovenec“ pa postopa, kakor povsodi, tudi tu pristransko. Kjer ni izdajstva, tje se zaganja, kjer je, tam pa molči. „Slovenec“ še ni obsojil izdajškega, narodnemu obstanku na Goriškem skrajno nevarnega postopanja naših goriških klerikalcev. Dokler tega ne stori, nima pravice soditi o drugih, zlasti ne, ker niso nič zagrešili. Obsodi torej, „Slovenec“, izdajice pred svojim pragom!!

Laški učitelji iz Trsta, Istre in Goriške so zborovali v četrtek v Trstu. Sprejeli so resolucijo za ustanovitev laškega vseučilišča v Trstu ter za premestitev laškega oddelka koperskega učiteljskega v Trst; in če se to slednje ne zgodi do šolskega leta 1905/06., naj se pobrigata dež. odbora goriški in istrski s Trstom, da se postavi na troške teh laško učiteljskih v Trstu! — Kaj še?! — O učiteljskih razmerah na Goriškem, kakor kažejo poročila, ni bilo nič govora. — Preveč so navajeni na politikovanje vsi Lah!

Razglas. — V področju c. kr. primorskega finančnega ravnateljstva je popolniti več mest

carinskih praktikantov za sedaj brez adjuta.

Prosilci, ki so izvršili višji gimnazij, višjo realko ali enako-veljavno srednjo šolo, morejo vložiti svoje prošnje, v katerih dokažejo dovršene študije, avstrijsko državljanstvo, znanje deželnih jezikov in telesno sposobnost za državno službo, pri c. kr. finančnem ravnateljstvu v Trstu.

Da se ne pozabi! — Ljubljanski škof je silno hud na „liberalne“ liste, preklinja jih in prepoveduje čitati — ali še hujši je dornberški župnik, ki je rekel, kakor smo povedali v dopisu iz Batuj, nekemu naprednjaku, da če ne objubi, da ne bo več čital naprednih listov, bo pogubljen bolj gotovo, kakor če bi koga oropal ali zadušil. — Lovre Točobran jo je pogruntal! — Škoda, da ne živi pod krivo palico ljubljanskega škofa, ta bi mu dal še mastnejšo faro ali pa bi ga kar k sebi poklical za svetovalec. Če bi bil Točobran poleg ljubljanskega škofa, potem gotovo podavita te „liberalce“ v štirinajstih dneh!

Napovedane slavnosti v Vrtojbi se udeležijo tudi telovadno društvo „Goriški Sokol“.

Odprti lekarni. — Jutri pop. bosta odprti v Gorici lekarni Gironcoli-Pontoni, istotako na drugi praznik.

Ponočna služba v lekarnah. — Od 23. do 30. t. m. bo ponočna služba v lekarnah Gironcoli-Pontoni.

Listnica. — G. dep. v G. — Prestaro, ne moremo porabiti.

Brezuspešne kopeli in različna sredstva so marsikoga na protinu in revmatizmu bolnega, spravila v obup, dokler ni skušil Zoltanovim mazilom, po katerem je gotovo okrevljal. Steklenica K 2. Béla Zoltán, lekarnar, Budimpešta, V., Szabadság-ter.

Pozor! Samo Templjev in Styria-vrelec sta postavno zavarovana kisl studenca! Vse druge izdelke, kateri ne nosijo znamenja „Templjev“-vrelec ali „Styria“-vrelec ter se nahajajo kot ponarejeni v trgovinah, naj se ne sprejema.

Oskrbništvo Rogaških vrelec.

Vojna med Rusi in Japonci.

V zalivu Kam-Rank.

Včerajšnji listi poročajo, da se nahaja ruska eskadra še vedno v zalivu Kam-Rank. Kakor se čuje, da Japonci močno vznemirjeni proti Franciji, ker dovoljuje ruskemu admiralu, da uporablja pristanišče Kam-Rank kakor oporišče za svoje operacije. Govori se o protestni noti, katero bi bila poslala Japonska Franciji, — ali kakor se naznanja iz Pariza 20. t. m., v tamkajšnjih diplomatskih krogih ne vedo nič o taki noti. — Poznejše poročilo pa javlja, da je japonski poslanec v Parizu šel k ministru za unanje posle Delcasseju ter ga v imenu japonske vlade opozoril na navzočnost ruskih ladij v zalivu Kam-Rank.

Japonska pisma z onega sveta.

V zadnjem času, pišejo „Birž. Vjedomosti“, dajo japonske dame vsem vojakom, ki odhajajo na bojišče, jako lepe in elegantne

dopisnice. Da se razlikujejo od „navadnih“, so te dopisnice narejene iz svilene papirja ter okrašene z alegoričnimi vinjetami in napismi orientalskega sloga. Te dopisnice se vtaknejo v posebne svilene vrečke; vojaki jih nosijo na prsih. Predno pa odidejo v boj, naredo na dopisnice naslov in podpis. Oni, ki najdejo ubite vojake, jim odvzemo dopisnice, jih oddajo polkovni pisarni, ker jim pritisnejo žalni pečat ter odpošljejo na označeni naslov. Na ta način prihajajo na Japonsko „pisma z onega sveta“. Vsa ta pisma pa imajo isto vsebino: „Ko dobite te vrstice, bo že vse odpustajoča prst krila junaka, ki je padel na bojišču in neprenehoma mislil na slavo in moč svoje ljubljene domovine, Japonske. Ne obkujete ga, nasprotno, veselite se in zavidajte ga za njegovo lepo junasko smrt, ne pozabite njegovega imena ter spominjajte nanj vsakogar, ki gre na vojko. Junaki Japonske se ne bodo utrudili nikdar. Draga naša zemlja je zemlja junakov. Blagoslovijam prijatelje in pozdravljam sovražnike. Zemlja me je spravila z njimi“. Potem sledi podpis.

Japonska proti Franciji.

Iz Tokija se brzojavlja: Javno mnenje na Japonskem je silno razburjeno radi gostoljubja, ki se izkazuje ruskemu brodogradu v francoskih vodah, in silno ogorčenje je že zavladalo v vseh krogih. Časopisi pozivljajo vlado, da naj ne protestira samo, marveč da se naj odloči za strogo postopanje nasproti Franciji. List „Jiji-Simpo“ piše: „Usidranje ruskega brodogradu na Madagaskarju je naravno kršenje principa nevtralnosti; vendar pa je Japonska z ozirom na daljavo vložila proti kršenju nevtralnosti samo protest. Tako blizu vojnega okoliša pa ni mogoče postopati s tako popustljivostjo, ako Francija še nadalje sovražniku uspešno pomaga in se z Rusijo veže proti Japonski. Potrebno bi bilo, da bi se o tem obvestila Angleška, da bi se pridobila v smislu aliance za soprotoč.“

O ruskem brodogradu.

Iz Singagora se poroča, da je ladja „Prinz Heinrich“ videla rusko brodogradno sero od zaliva Damrauh. Brodograd se je dva dni mudilo v tem francoskem zalivu in je moralo v petek od tam odpluti. Vse kaže, da jadra rusko brodogradno ob Kohinkinskem bregu proti severu.

Admiral Nebogotov se je s svojim brodogradom pojavil blizu Ceylona in je torej samo 10 dni vožnje za Roždestvenskim.

V Hongkong je došla ladja, ki je pri Bombairefu videla neke proti jugu veslajoče križarke; so-li bile japonske ali ruske, se ni dalo spoznati.

Reuterjev biro javlja: Za Peskadorese otoke je proglašeno vojno stanje; vsled tega mora vsaka ladja ostati sedem milj od brega.

Podmorski brzojav med Kitajsko in Formozo pretrgan.

Kakor smo že poročali, so Rusi pretrgali Japoncem podmorski brzojav (kabel) med Kitajsko in otokom Formozo. Od zadnje sote naprej je otok Formozo brez brzojavne zveze z inozemstvom. — Admiral Togo, ki si je Formozo izbral za bazo svojega brodograda, je sedaj brez vesti od strani Kitajske in od strani filipinskih otokov.

Moč ruskega brodograda.

Skupno bo ruska bojovna flota v vztočno-azijskem vodstvu v nekoliko dneh štela 11 bojnih ladij, 9 oklopnih križarjev (med temi 3 v Viadivostoku). Togo pa ima 6 bojnih ladij in 8 oklopnih križarjev. Vsi ti japonski križarji so skoro enako oboroženi (po 4 topove 20 cm in 12 po 15 cm.) Posamično so močnejše

airirani nego ruski oklopni križarji, izvemšl „Gromoboj“, „Rossia“ in „Admiral Na-himova“.

Z bojišča ni nikakih poročil. Vse pa govori o bližnji pomorski bitki. Japonci se dvigajo proti Franciji, češ, da je kršila nevtralnost. Francoski min. zunanjih poslov Delcasse je odstopil. Roždestvenskij je baje dobil nalogo, držati se v razdalji od francoskih obrežij.

Razgled po svetu.

Avstrijska policija v Bosni. — Iz Sarajeva smo dobili brzojavno vest, da je policija zgodaj v jutro prišla v stanovanja urednikov „Srpske Rijeci“, Grgiča in Čokorila, kjer je vvedla hišno preiskavo. Bog ve, kaj so policaji iskali — našli niso ničesar. — Ta slučaj je zelo značilen. Dunajsko časopisje neprenehoma vpije na „barbarsko“ rusko policijo, a pri tem ne pomišlja, da je avstrijska policija v Bosni še veliko brezobzirnejša od ruske. V Bosni ne samo da vlada preventivna cenzura, nego morajo biti časnikarji vedno pripravljeni na hišne preiskave in na vse mogoče policijske šikanse. S takimi policijskimi merami hoče si Avstrija pridobiti simpatije bosanskega prebivalstva! Pridobila si je pa vse kaj drugega kakor simpatije, ker v narodu je tako razpoloženje, da Avstriji ne bo dolgo pomagala niti policija niti vojska, niti neštevilne trdnjave in trdnjave, ki jih je sezidala po lepi Bosni in Hercegovini. V Bosni in Hercegovini vre, ker narod je oguljen do kože.

Pri zaključku (Brzojavka našega sarajevskega dopisnika). Policija je zaprla glavnega sotrudnika „Srpske Rijeci“ Čokorila, brez vsakega povoda, ker hoče vlada na ta način uničiti list.

Jugosl. koresp.

Italijanski manevri. — Letos se bodo vršili proti koncu meseca avgusta veliki manevri v Italiji. Udeležita se jih 2. in 3. kor ter 1. kavalerijska divizija. Poklicanih bo toliko rezervistov, da pride število skoro tako visoko, kakor v slučaju vojne. Drugi kor bodo imeli poljske manevre ter druge vaje. Drugi in tretji kor bosta oblegala. Tudi manevri mornarice bodo obsežni in bode vkrcano drugo vojaštvo poleg mornarjev.

Lepega stolnega prosta so imeli v Wormsu v Nemčiji. Zaradi ončasne in poškodbe šolskih deklic je bil ta svetl mož te dni obsojen v enoletno ječo ter v globo 150 mark. Pred sodnijo je seveda vse tajil. — Kako je postopal, se vidi iz tega, da je rekel neki deklici, da če s kom drugim počne kaj takega, kar oni zahteva, je greh, če pa greši z njim, pa nima nič greha! — O ti črni celibatarij!

Kak si je pomagal, da je ostal sam v železniškem vozu. — Neki trgovski potnik je vstopil v Baslu v vlak v voz I. razreda. Rad bi bil sam, zato je rekel za njim vstopivši dami, da je bolan, da ima škrlatico. Dama je šla to nemudoma povedat postaje-načelniku, ki je dal po orožnikih odvesti potnika iz vlaka, ker sam ni hotel iti, ter mu zabranil potovanje v smislu opravičnika, ki pripoveduje sprejemati potnike s tako boleznijo. Poklicali so zdravnika, ki je konstatoval, da je potnik zdrav, Ali ko se je ta s prihodnjim vlakom odpeljal, si je pomagal s tem, da je rekel, da je jetičen. Kašljal je in kašljal skozi okno ter ostal slednjič sam, kakor je želel. Proti jetičnim ljudem pa ni nikake odredbe v švicarskem železniškem opravičniku.

Na deželni sodnji v Trstu so sodili premetenega 30 letnega krojača L. Ruszkovskega iz

„Čakajte vendar,“ pravi Villefort, listaje po drugem registru, „tukaj je. Bil je pomorščak, ki se je hotel oženiti z neko Katalonko, ali ni res? Da, da, zdaj se spominjam. Stvar je bilo zelo resna.

„Zakaj?“

„Znano vam je, da je prišel od tod v ječo justične palače.“

„Da, in potem?“

„Potem sem poslal svoje poročilo v Paris; priložil sem tudi papirje, ki sem jih našel pri njem, kajti to je bila moja dolžnost... In čez osem dni so jetnika odpeljali.“

„Odpeljali?“ vsklikne Morrel. „Kaj se je vendar zgodilo z ubogim mladeničem?“

„O, pozabite se, odvedli so ga pač v Fenestrelles ali Piquerol ali na otok Sainte-Marguerite; in nekega dne se vrne ter prevzame poveljevanje na svoji ladiji.“

„Naj pride kadarkoli, njegovo mesto mu je zagotovljeno, in čim prej se vrne, tem ljubše mi je. Toda zakaj se še ni vrnil? Menim, da bi morala biti vsekakor prva skrb cesarske vlade to, da oprostí one, katere je zaprla kraljeva vlada.“

„Ne sodite prehitro, moj ljubi gospod Morrel,“ odvrne Villefort, „v vsakem slučaju se mora postopati postavno.“ Povelje, da se zapre, je prišlo iz Parisa; od tod mora priti tudi povelje, da se izpusti. Zdaj pa je Napoleon še komaj štirinajst dni na prestolu ter ima v rokah vladarsko moč, in pisem, tičoča se pomilošenja, ni mogoče napisati v enem dnevu.“

„Toda,“ vpraša Morrel, „ali ni nobenega sredstva, s katerim bi prikril formalnosti? Zdaj, ko je naša stranka močnejša, inam nekoliko vpliva in lahko napravim prejšnji odlok neveljavnim.“

„Saj gotovo ni bilo nikakega odloka.“

„Torej ga oprostim ječe.“

„Za politične zločince ni nikakega zapisnika. Vlada ima včasih vzroke, da spravi kakega človeka v kraj, kjer nihče ne ve zanj. Zapisniki jetnikov bi pospeševali poizvedovanje.“

„Tako je bilo morda za časa Bourboncev, a zdaj...“

„Tako je bilo vedno, moj ljubi gospod Morrel; vlade sledijo druga drugi in so si jednake. Smrtni oder, ki ga je postavil Ludovik XIV., in stroj na njem, stojita še danes. Kar se tiče postav glede ječ in jetnikov, je bil cesar vedno strožji kakor sam veliki kralj; in vendar ni mogoče prešteti števila jetnikov, o katerih ni v registrih niti sledu.“

Toda velika uslužnost bi bila morala biti pač snumljiva, a gospod Morrel ni slutil ničesar.

„Toda, gospod Villefort,“ pravi, „kaj mi svetujete storiti, da dobim nazaj uboge Dantesa?“

„Samo jedno, gospod; napišite prošnjo in jo pošljite ministru za pravosodje.“

„O gospod, znano vam je, kako je s takimi prošnjami: minister jih dobi vsak dan dve sto in ne čita niti štirih.“

„Da,“ odvrne Villefort, „to je mogoče, toda prošnjo, ki jo dobi iz mojih rok, prečita, kajti priporočim jo in naslovim lastnoročno.“

„Vi mi hočete oskrbeti to prošnjo, gospod?“

„Z največjim veseljem. Dantes je bil morda kriv za tedanjo dobo, zdaj pa je nedolžen, in moja dolžnost je, onemu, ki sem ga moral dati zapreti, preskrbeti prostost.“

Tako je prepeljal Villefort sodno preiskavo, ki bi se bila sicer težko vršila, a ki bi mu bila zelo nevarna, če bi se bilo to zgodilo.“

„Toda kako se piše ministru?“

„Sedite semkaj,“ pravi Villefort in mu ponudi prostor, „hočem vam narekovati.“

„Vi hočete biti tako prijazni?“

„Gotovo. A ne izgubljava več časa, izgubila sva ga itak že preveč.“

„Da, gospod; ubogi dečko čaka, trpi in morda obupava.“ Villefort vstrepeta pri misli na tega jetnika, ki ga morda preklinja v tihi temnici. Šel pa je že predaleč, da bi smel še omahovati. Dantes je postal žrtev njegove častihlepnosti.

„Poslušam, gospod,“ pravi Morrel, sedé na Villefortovem stolu s pèresom v roki.

Villefort mu narekuje prošnjo, in glede njevega uspeha ni bilo dvomiti; pretiraval je jetnikov patrijotizem in njegove zasluge za bonapartistično stvar. Po tej prošnji bi bil Dantes ječen najdelavnejših, najognjevitijših bonapartističnih agentov. Gotovo je bilo, če prečita minister to prošnjo, da mu takoj izkaže pravico, če se to še ni zgodilo. Ko je prošnja napisana, jo Villefort prečita na glas.

„Tako je prav,“ pravi, „in zdaj zaupajte vso stvar meni.“

„Ali odide prošnja kmalu, gospod?“

„Še danes.“

„Z vašim priporočilom?“

„Z najboljšim, ki mi je mogoče, gospod, in to je, da jamčim za resničnost vsega tega, kar ste povedali vi.“

In Villefort sede ter pripiše k prošnji svojo pripomnjo.

„In kaj mi je še storiti?“ vpraša Morrel.

„Čakati,“ odvrne Villefort; „jaz jamčim za vse.“

Ta obljuba napolni Morrela z upanjem; zapustivši ves radosten namestnika kraljevega prokuratorja, odhiti k staremu Dantesu, da mu javi, da bo kmalu videl svojega sina.

Mesto da bi odposlal prošnjo v Paris, jo shrani Villefort v najbolj skrivni predal, ker bila je to prošnja, ki bi mogla rešiti Dantesa, njega pa v slučaju druge restavracije, katero je pričakovala Evropa, brezpogojne pogubiti.

Dantes je torej ostal jetnik. V svoji globoki ječi ni čul niti hrupa, ki je spremljal padec Ludovika XVIII., niti še strašnejšega poloma, s katerim se je porušilo cesarstvo.

Toda Villefort je videl vse s pazljivim očesom in čul z napetimi ušesi. Tekom kratke dobe novega cesarstva, imenovane sto dni, je ponovil Morrel dvakrat svojo prošnjo, a Villefort ga je pital vedno z obljubami in nadami; končno je prišla bitka pri Waterloo. Morrel ni prišel nič več k Villefortu; storil je za svojega mladega prijatelja vse, kar je v človeških močeh.

Galicije. Dne 24. febr. letos je bil prišel ta mož v Trst k dimnikarju V. Zalateju, čegar sin se nahaja na Dunaju v ječi radi afere z bombami. Rekel je, da je on paznik v ječah na Dunaju, da pozna dobro sina Justa ter da ga je poslal predsednik dunajske sodnije, da naj plača Zalatej 5000 K, pa bo sin puščen na svobodo! — Za to si je zaslužil Ruszkowski 5 mesecev ječe.

Nevarna epidemija. — V Šlezijo so zanesli rudarji iz sosednje Pruske hudo epidemijo, da bolniku otrpne mozeg v hrbtenici (Meningitis cerebro spinalis). Dosedaj razsaja bolezen že v 22 šlezjskih občinah ter se je zanesla že tudi na Česko. Do polovice bolnikov umrje. Večinoma se loteva bolezen otrok do 10. leta. Zdravstvene oblasti so izdale najstrožje odredbe, da se epidemija omeji. Zadnji čas se je pojavila ta zagonetna bolezen tudi v Galiciji ter se brezdvomno razširi tudi na druge kronovine, ker zdravniki še ne poznajo zanesljivega zdravila proti epidemiji.

Veliki izgredi so se primerili v Limogesu na Francoskem. Demonstrantje so naskočili kaznilnico ter razbili vrata. Na vojaštvo so navahili s kamenjem in raznimi železnimi predmeti. Sedem častnikov in 63 vojakov je ranjenih. Vojaki so ustrelili dva razgrajalca.

Obsojeni srbski uredniki. — Urednik Ivković je obsojen zaradi razžaljenja kralja in prestonaslednika v petletno ječo, dočim je dobil urednik Šibalik zaradi nekega tiskovnega prestopka 10 mesecev ječe.

Preganjanje nemadžarskih narodnosti na Ogrskem. — Pred porotniki v Temešvaru je bila 17. t. m. tiskovna pravda zoper rumunskega župnika Kasparja, odvetnika Petroviča in urednika Čurka. Obtoženi so bili da so v listu „Drapelul“ hnjskali proti „ogrski narodnosti“. Obsojeni so bili: Kaspar v 10mesečno ječo in 400 K globe; Petrovič v 6mesečno ječo in 200 K globe ter Čurka v 8mesečno državno ječo in 400 K globe.

Najstarejša slovenska Američanka se vrača v domovino. — Iz New Yorka potuje domov 82-letna Ana Humar, doma iz Trinja pri Stari Loki. V Ameriki je preživela s svojim možem 38 let. Ko je zapustila domovino, še ni bilo gorenjske železnice, a ladja jadrenica jih je vozila iz Bremna v Ameriko celih 66 dni.

Tatvina — „v imenu zakona“. — V Trstu se vršijo dan za dnevom že neverjetne tatvine. V ulici del Farneto stanuje Fr. udova del Moro, kateri je zapustil mož lepo premoženje. Živi popolnoma sama. V torek v jutro okoli 5. ure čuje, kako nekdo trka na vrata. Ker je mislila, da je to trkanje najbrže le pomota, ni hotela odpreti, ali ko se je ponavljalo ter je slišala klic „v imenu postave odprite“ ter rožljanje sablje, je končno odprla. Vstopil je na to — policijski komisar v popolni uniformi in z njim trije drugi. Gospa je tresoča se začudeno gledala vse to, protestovala, ali nič ni pomagalo, kajti komisar je rekel, da ima nalogo izvesti neko zaplenbo,

ker je naperjena proti njej potom notarja Piccolija, neka tožba, predstavil ji je tudi enega izmed svojega spremstva za vodjo Piccolijeve pisarne. Komisar je ukazal gospej odpreti blagajno. Nerada, ali morala je to storiti.

Odprla je blagajno, a komisar je veli onemu, ki ga je bil predstavil za vodjo notarjeve pisarne, naj sede in se pripravi, da sestavi zapisnik o najdenih stvarih. On je sedel, vzel iz zepa papir in svinčnik, a komisar je začel jemati iz blagajne razne dragocenosti. Vzel je tako iz blagajne 6 srebrnih žlic, 2 srebrni zajemalki, 6 srebrnih nožev, eno zlato zapestnico z dragimi kamni, en zlat prstan z jako lepimi briljanti (vredno preko 1000 K) in še dva druga zlata prstana z dragimi kamni. V neki škatli je bilo v blagajni 35 kron denarja. Komisar je stresel denar iz škatlje, ga preštel in dal svoto na zapisnik. V glavnem oddelku blagajne so bili shranjeni razni vrednostni papirji. Komisar jih je pregledal, a potem je izjavil: To ni za nas! Na to je komisar preiskal še obe sobi. V eni je našel v nekeji omari eno zlato uro in dve zlati vratni verižici, katere je dal tudi zabeležiti v zapisnik. Preiskava je nadaljevala še kake pol ure, a ko je komisar uvidel, da ne najde ničesar več, se je pripravil za odhod. Prej pa so se vsi trije spili kozarček neke okrepčevalne pijače, katere so našli buteljko na neki mizi. Rekel je gospej, naj pride ob 11. uri predpoludne na policijo, kjer da se stvar končno reši. Bila je 6. ura in tričetrt, ko je ta „komisija“ odšla. — Ob 11. uri predpoludne točno je bila gospa Del Moro že na policiji, da bi tam izvedela kaj več, čemu so jej zaplenili njene dragocenosti. A na policiji so vedeli še mnogo manj nego ona, kajti niso vedeli sploh ničesar. Telefonirali so pisarni notarja Piccolija, a tudi tam niso vedeli ničesar. Bilo je jasno, da so bili komisar in njegovi trije spremljevalci širje prekanjeni t a t o v i. Gospa Del Moro trpi kakih 5000 K škode. Sicer je zavarovana proti tatvini z ulomom, ali kaj jej pomaga, ko pa ni bilo nikakega uloma, marveč je ona sama odprla tatovom stanovanje in blagajno in jim tudi — akoravno proti volji — dovolila, da so odnesli seboj ukradene predmete.

Ameriški vojaški begunci. — Kakor poročajo iz Novega Yorka, je pobegnilo 600 mornarjev ameriškega bojnega brodovja, ki je usidrano pri Pensakoli.

Hitler pouk za analfabete. — V Brnu je učitelj Cabel kazal svoj najnovejši sistem, kako se analfabeti hitro nauče brati. 18 vojakov se je baje v pol ure naučilo celo vrsto črk pisati in brati.

90 let — 99 potomcev. — Učiteljska vdova gospa Eva Zahoda je slavila te dni na Dunaju 99-letnico svojega rojstva. Istočasno je dobila vest, da ji je rojen zopet en praukun, tako da ima sedaj 99 potomcev.

Knjižnice v vojašnicah. — Knjižniško društvo v Budimpešti je postavilo v vseh vojašnicah tamkaj knjižnice po 100—120 zvezkov.

Moštvo se more posluževati knjižnic brezplačno. Knjižnica je v upravi vojašnice.

105 let stara žena. — V Rajblju na Koroškem je obhajala Marija Baumgartner dne 17. t. m. svoj 105. rojstni dan. Spominja se še, kako so Francozi zavzeli trdnjavo na Predelu ter bivali okoli Trbiža.

Povodenj v Slavoniji. — Vsled velikega naliva zadnjih dni je nastala v Slavoniji velika povodenj, ki je prizadela mnogo škode. Železniški nasip med Našico in Sušico je podrt, promet ustavljen. Med Čaglinom in Pleternicami je železnica pokvarjena, vožnja nevarna. Poškodbe so velike povsodi.

V Ruski Poljski so se združile vse socialistične organizacije v to svrhu, da proglasijo dne 1. maja generalni štrajk. Povsodi nameravajo prirediti velike demonstracije.

Iz opazovalnice za umobolne in tržaški bolnišnici je bil pobegnul K. Vidali. Ko so ga šli redarji lovit, jim je ušel v hišo št. 52. v ulici Molino a vento ter se postavil v bran redarjem z dvema možema. Ko so ga redarji ranili na glavi, so ga ukrotili ter ga spravili v bolnišnico, kjer pa je, ko je videl, da ga vedejo v opazovalnico, strgal s sebe vse obveze, katere so mu deli na glavo na zdravniški postaji.

Promet z lesom med Avstrijo in Ogrsko.

(Iv. Rollett.)

(Konec.)

Avstrijski izvoz raznih les-nih vrst na Ogrsko.

Izdelki žag in obsekani les iz smrečja ter les za sode v mc: 1,612.777 v letu 1900., v letu 1903. pa 1,977.398. Koščenin leta 1900. mc 145.220, leta 1903. mc 134.068. Vseh lesnih vrst skupaj v mc 2,155.509 v letu 1900; v letu 1903. pa 2,437.002.

Skupni izvoz Ogrske v Avstrijo v kronah na vseh lesnih vrstah v letu 1900. 26,110.000; v letu 1903. pa 22.360.000.

Skupni izvoz Avstrije na Ogrsko vseh lesnih vrst v kronah leta 1900.

10,543.000; leta 1903. pa 11,654.000.

Lesni promet Ogrske z Avstrijo presega promet Avstrije z Ogrsko po množini za 43³/₄%, po vrednosti pa za 47³/₄%.

Te številke govorijo tako jasno, da sploh ni potreba še dalje preiskovati, kdo ima največ interesa na tem, da ostane pri starem neskrčenem vzdrževanju sedanjega prometa; avstrijska lesna industrija torej se nima naravnost bati, če napravijo Ogri carinsko mejo.

Vzemimo slučaj, da se zgodi ta neverjetnost, da se postavi carinska meja, ter začne Avstrija pobirati od ogrskega lesa jednake carinske pristojbine, kakor se to godi pri avstrijskem lesu v Nemčiji — Nemčija namreč pobira od našega surovega lesa po novi pogodbi 12 mark, od izdelkov žage po 72 mark — tako bi se moralo plačati po tem carinskem stavku za ogrske izdelke žage 85-68 K za vagon reznin v Avstriji na carini.

Plačati bi bilo torej — predpostavljaje pariteto, na plus-u ogrskega uvoza 1,598.901 mc = 18.989 vag. K 85-68 = 1,626.977-52 K; ali za kubikmeter mehkih desk s 450 kg teže bi se plačalo carine 3-85 K, ker na kubikmeter gre po 1 colo (stara dunajska mera) debelih desk okoli 380, tako bi stala vsaka cola ogrskih desk 1 vinar carine.

Tako podraženje ogrskih desk bi si lahko pripustila avstrijska industrija z žagami, ali pa, če mora ogrski lesni trgovec svoje deske, da jih razpeča, absolutno le v Avstrijo prodati, mora oddajati po isti ceni kakor avstrijski lesni trgovec svoje deske; potem morajo ogrske žage, oziroma lesni trgovci, sami plačati carino, kar bi krajšalo njihov dobiček v gori navedenem znosku. Kakor znano, kar se tiče denarja, so tudi na Ogrskem ne uganja šale z njim.

Dragim sorodnikom, častitim prijateljem in znanec naznanjame tužno vest, da je naša iskreno ljubljena hči in sestra

Dražica Nardin

dne 20. t. m. opoludne, po kratki mučni bolezni, previdena s sv. sakramenti za umirajočo, v 29. letu svoje starosti, mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb nepozabne ranjke bode dancs dne 22. t. m. ob 4. uri popoludne iz hiše žalosti v ulici Ascoli na tukajšnje pokopališče.

V Gorici, dne 22. aprila 1905.

Žalujoči ostali.

Delati nove poskuse za časa druge restavracije, to bi se reklo, kompromitirati se brez upanja na uspeh.

Ludovik XVIII. je zopet zasedel prestol: Villefort, kateremu je bil Marseille prepoln spominov, ki so mu vzbujali slabo vest, je vložil prošnjo ter dobil mesto kraljevega prokuratorja v Toulouseu. Štirinajst dni pozneje, kakor je nastopil svoje novo mesto, se je oženil z gospodično Renee de Saint-Meran, katere oče je veljal na dvoru več kakor kdaj prej.

In tako se je zgodilo, da je ostal Dantes za zapahi svoje ječe, pozabljen in zapuščen od Boga in ljudi.

Danglars je spoznal, kakšen udarec je prizadel Dantesu, šele, ko je izvedel, da se je izkrcal Napoleon na Francoskem, ter je imenoval, mesto da bi si delal slabo vest, ta čuden slučaj ukrep usode, kakor sploh delajo ljudje, ki so navajeni zločinov.

Ko pa je Napoleon res zasedel prestol in mogočno povzdignil svoj glas, se je pričel bati. Misli je, da se vsak hip prikaže Dantes, vedoč za vse in zmožen vsakega maščevanja. Tedaj je rekel gospodu Morrelu, da želi zapustiti pomorsko življenje, ter ga prosil, da ga je priporočil neki španski trgovini, kjer je vstopil koncem marca kot knjigovodja. Šel je torej v Madrid, in ničesar več ni bilo slišati o njem.

Fernand se ni menil za nič, in vsi ti važni, nenavadni dogodki so šli mimo njega neopaženo. Dantes je bil odstranjen, in drugega ni želel. Kaj se je zgodilo z njim? Tega ni želel vedeti. Čas, katerega mu je preskrbela Dantesova odsotnost, je porabil v to, da je hlinil Mercedi napačni vzrok vse nesreče ter rasmisljal o načrtu, kako bi odšel z Mercedo po svetu. Včasih pa je sedel — in to so bili temni trenotki njegovega življenja, — na rt Pharo, od koder je bilo videti v Marseille in v katalonsko nasebino, ter gledal žalostno in nepremično, kakor prežeča roparska ptica, če ne zagleda na katerem teh potov mladega pomorščaka z njegovimi lahki koraki in ponosno dvigneno glavo, pomorščaka, ki je postal tudi zanj poslanec strogega maščevanja. Za ta slučaj je imel Fernand trden

sklep; naprej vstrelil Dantesa in usmrti potem še sebe; tako si je rekal, da bi olepšal svoj morilski načrt. Toda Fernand se je motil: nikdar bi se ne bil usmrtil sam, kajti še vedno je upal.

Ta čas, v dobi tako bolestne negotovosti, je prišel od cesarja še poslednji oklic na vojake, in kdor je mogel nositi puško, je sledil mogočnemu glasu vladarjevemu. Fernand je odšel z drugimi ter zapustil Mercedo in svojo revno kočjo s strašno mislijo, da se tekom njegove odsotnosti vrne morda njegov tekmeec ter se oženi z ljubljeno deklico.

Na Mercedo je napravilo sočutje z njegovim trpljenjem, njegovo prizadevanje izpolniti vsako njeno najmanjšo željo, vpliv, kakoršnega vedno napravi poštvalnost na velikodušne ljudi. Mercedes je vedno čutila za Fernanda goiko prijateljstvo, zdaj se je pridružila temu še hvaležnost.

„Brat moj,“ je rekla, pritrujé mu torbo na rame, „brat moj, moj jedini prijatelj, čuvaj se, da ne padeš, ne zapusti me same na celem svetu; kjer morem že zdaj samo jokati, kjer pa ostanem popolnoma sama, če me zapustiš še ti!“

Te besede, izgovorjene pri slovesu, so vzbudile v Fernandu nekoliko upanja. Če se Dantes ne vrne, postane morda Mercedes vendar še njegova.

Mercedes je ostala sama na širni zemlji, katere horizont je bilo prostrano morje in ki se ji ni zdelo še nikdar tako prazna in pušta kakor zdaj. Vedno jo je bilo videti vse obkoljeno, blodečo zdaj po mali katalonski vasi, zdaj stoječo nemo in nepremično kakor hip v žarečem opoldanskem solncu in zroč v Marseille, zdaj zopet sedečo na obali, poslušajočo šumenje morja večno kakor njena bolest, in vprašujočo se, če bi ne bilo boljše, skočiti v morje in se mu dati požreti, kakor pa trpeti te strašne muke vedno varanega, brezupnega pričakovanja. A tega načrta ni izvršila, ne sicer, ker bi ji bilo manjkalo poguma, ampak ker ji je vera prepovedovala samomor.

Caderousse je moral tudi med vojake kakor Fernand, a ker je bil osem let starejši kakor Fernand in oženjen, so ga

poslali na obali.

Stari Dantes, ki ga je držalo kvišku le še upanje, je izgubil po Napoleonovem padcu tudi to. Pet mesecev po ločitvi od svojega sina, skoro ob isti uri, kakor so mu zaprli Edmonda, je izdihnil svojo dušo v Mercedinem naročju.

Gospod Morrel je poskrbel za njegov pogreb in plačal male dolgove, katere je moral napraviti starec tekom svoje bolezni. V tem dejanju je bilo več kakor dobrotljivost, v njem se je kazal pogum, kajti jug bil razvnet, in stati ob smrtni postelji očeta, ki je rodil take nevarnega bonapartista, kakor je bil Dantes, to ni bil majhen zločin.

XIV.

Besni in blazni jetnik.

Približno leto dni po povratku Ludovika XVIII. je nadzoroval ječe generalni nadzornik.

Dantes je čul v globočini svoje podzemeljske ječe, podobne kleti, vse ono pripravljanje, ki provzroča nad zemljo mnogo hrupa, ki je pa spodaj neslišno razun za uho jetnikovo, ki se je navadil, slišati v nočnem molku pajka, ki prede svojo mrežo, in kapljo vode, ki potrebuje celo uro, da se nabere na viažnem obokanem stropa.

Uganil je, da se je zgodo zgoraj pri živih nekaj nenavadnega; tako dolgo je že prebival v grobu, da se je lahko prišteval mrtvim.

Nadzornik je res obiskal sobe, celice in temnice drugo za drugo; več jetnikov je nagovoril: bili so to oni, katere je priporočala obasti njihova mirna ali pa omejena narava; nadzornik jih je vprašal, kako so zadovoljni s hrano, in pa, če imajo kake prošnje ali želje. Odgovarjali so vsi jednako: da je hrana ničvredna in da je njihova želja prostost.

(Dalje pride.)

Stena.

Ruski spisal Leonid Andrejev.

Prevedel A. G.

I.

Oprezno sva se priplazila do zidu, jaz in moj govavi tovariš, in pogledala sva navzgor. Grebena stene ni bilo videti; dvigala se je ravno in gladko, in zdelo se je, kakor da bi rezala nebo na dve polovici. Naša polovica neba je bila temnorjava, a proti obzorju temnosiva, tako, da ni bilo mogoče razločiti, kje končuje črna zemlja, in kje pričinja nebo. In zadavljena od zemlje in neba, je sople črna noč, ječala votlo in težko, in v vsakim vzdihom je bljuvala iz svojih grudi ostri in pekoči pesek, ki nam je žgal neusmiljeno naše rane.

»Poskusiva splezati čez,« je rekel moj tovariš, in njegov glas je bil ostuden in smrdeč, prav tako, kakor moj. Nastavil mi je hrbet, in jaz sem stopil nanj; a stena je bila vse previsoka. Kakor nebo, sekala je tudi zemlja in jo ležala na nji podobna tolstemu sitemu zmaju, izginjala v brezdnju, vspenjala se do gor, a glavo in rep je skrivala za obzorjem.

»No, poderiva jo torej!« je predlagal govavi.

»Poderiva!« sem pritrdil jaz. In zagnala sva se s prsmi ob zid, in po-barval se je s krvjo naših ran. A ostal je nem in nepremičen. Prijel se nas je obup.

»Ubite nas!« sva stokala in lazila naprej, in vsi so se z gnusom obračali od nas; in videla sva, kako so nekaterim hrbiščar kar vzdrgetavala od velikega studa. Tako sva prilezla do gladnega. Sedel je naslonjen na kamen, in zdelo se je, da sam kamen trpi pod njegovimi ostrimi, bodečimi kostmi. Na njem ni bilo niti koščeka mesa, kosti so ropotale, če se je zganil, in suha koža je zaskripala. Spodnja čeljust mu je visela navzdol, in iz temne odprtine ust mu je prihajal suh in hripav glas:

»Laa—čen sem!«

A midva sva se zasmejala in drsala hitreje dalje, dokler nisva trčila na štiri, ki so plesali. Hodili so skupaj in potem spet narazen, objemali drug drugega in vrteli se, in njih obrazi so bili bleđi, izmučeni in resni. Eden izmed njih je začel jokati; končal je plesati tisti brezkončni ples in je prosil, da bi nehali, a njegov tovariš ga je molče objel in zavrtel, in ko so pričeli znova hoditi skupaj in spet narazen, mu je kanila pri vsakem koraku velika in motna solza na tla.

»Jaz bi tudi rad zaplesal!« — je dejal moj tovariš; a jaz sem ga povlekel naprej. Zopet je stala pred nami stena, in pred njo sta čepela dva človeka. Eden izmed njiju je v enakomernih presledkih bil s čelom ob steno in zgubivši zavest zgrudil se na tla, a njegov tovariš je zrl resno nanj, otipaval njegovo glavo in potem steno, in ko je oni prišel spet k zavesti, je rekel:

»Treba še; ni več mnogo ostalo.«

In govavi se je zasmejal.

»To so norci!« — je dejal in napihnil lica. To so norci. Mislijo, da je tam zunaj svetlo. A tam je prav tako temno in prav tako lazijo po tleh govavi in prosijo: ubite nas.

»A starec?« sem vprašal jaz.

»Kaj starec? ... je odgovoril govavi. Starec je neumen, slep in ničesar ne sliši. Kdo je videl luknjc, ki jo je izvrtal v steno? Ali si jo videl ti? Ali jaz?

In razsrdil sem se in ga udaril po mehurjih, ki so se mu dvigali po črepinji, in zakričal sem:

»A čemu si tudi ti sam lazil?«

On je zajokal in oba sva zajokala in drsala naprej in prosila:

»Ubite nas! Ubite nas!«

Drgetaje so se obračali od naju in nikdo nas ni hotel ubiti. Lepe in močne ljudi so oni ubivali, a nas so se bali dotakniti. Podlež!

II.

Nismo vedeli, kaj je čas, kaj večeraj, danes in jutri. Noč ni šla nikdar od nas in odpočila za gorami, da bi prišla od tam spet sveža, jasnočrna in pokojna. Zato je bila vedno tako trudna, zasopla in čemerna. Bila je tudi zlobna. Zgodilo se je kedaj, da ni mogla več prenašati našega kričanja in stokanja, gledati naše rane, trpljenje in zlobo, in tedaj je v divji jezi hropela nje črna, svetlodoneča grud. In rjavela je na nas, kakor uklenjena zver, ki se ji je zmešala pamet, in jezero je migala z ognjenimi strašnimi očmi, ozarjujočimi črna brezdanja brezdnja, mračno, ponosno-pokojno steno in vsmiljenja vredno kopico drgetajočih ljudi. Kakor k tovarišu, stiskali so se k steni in jo prosili varstva, a ona je bila vedno naša sovražnica. In noč je bila vsa razsrjena nad našo malodušnostjo in plašljivostjo, in pričela je divje krohotati se, tresoč se

s svojim sivim, lisastim trebuhom, in stare, plešaste gore so lovile in shranjale ta satanski smeh. Odmevajočega je ponavljala mračno razveselivša se stena, razposajena je valila na nas kamnje, ki je drobil naše glave in razmesarjalo naša telesa. Tako so se veselili ti velikani in klicali drug drugemu; veter jim je žvižgal divjo melodijo, a mi smo bežali in s strahom prisluškovali, kako silno buči nekaj pod zemljo, silno in votlo, in tolče in prosi na svobodo. Takrat sme vsi molili:

»Ubite nas!«

A vmiraje vsaki trenotek, smo bili neumrljivi kakor bogovi.

Prešel je tudi ta izbruh brezumnega gneva in veselja, in noč je plakala solze kesanja in težko vzdihala, bljuvaje na nas mokri pesek, kakor bolnica. Mi smo ji z radostjo odpustili vse, smejali se ji iznemogli in slabi, in postali veseli, ko otroci, kakor sladko petje se nam je zdelo vpitje gladnega, in z veseljem zavistjo smo zrl na one štiri, ki so hodili skupaj in narazen in se vrteli v brezkončnem plesu.

In s časom smo se začeli vrteti tudi mi; in jaz, govavi, sem si dobil začasno tovaršico. In to je bilo tako veselo, tako prijetno! Objel sem jo in ona se je smejala, in njeni zobje so bili belkasti, belkasti in lica rožasta, rožasta. Bilo je to tako prijetno!

Ni treba baš vedeti, kako se je to zgodilo; veselo so škripali zobje, poljubi so postajali vedno bolj okusni in z radostnim krikom smo pričeli biti se in grizti drug drugega. In tudi ona s svojimi belimi zobmi me je bila po bolni glavi, in z ostrimi krampji se je zarivala v moje grudi in prišla je prav do srca — bila me je gobavega in bednega, tako bednega. In to je bilo strašnejše še, ko gnev noči same in brezdušni krahot zida. In jaz govavi, sem jokal in drgetal od straha in natiroma, da me nobeden ni videl, sem poljubljil gnusne noge steni in prosil jo, naj mene, samo mene, pusti v oni svet, kjer ni blaznih in ni ljudi, ki ubijajo drug drugega. A stena me ni izpustila. In pljuval sem na njo, bil po nji s pestjo in kričal:

»Poglejte to ubijalko! Ona se vam še smeje.«

A moj glas je bil gnusen, in moj dih smrdeč, in nikdo ni hotel poslušati me, gobavega.

III.

In zopet sva drsala, jaz in moj govavi tovariš, zopet je bilo šumno krog naju, zopet so molče vrteli se oni štiri, otrsali prah s svojih oblek in oblizavali krvave rane. No, mi smo bili trudni, bilo nam je tužno in življenje nas je težilo. Moj sopotnik je sedel, in enakomerno je udarjal po zemlji z oteklo roko, in šepetal naglo s svojim gnusnim glasom:

»Ubite nas! ubite nas!«

Naglo sva skočila na noge in se vrgla med tolpo, a takoj se je razšla, in videti so bili samo hrbti. In klanjala sva se hrbtom in prosila:

»Ubite nas!«

A nepremični in gluhi so bili hrbti, kakor stena. To je bilo tako strašno, ko ne vidiš obrazov ljudem, temveč samo hrhte, nepremične in gluhe.

Moj sopotnik me je zapustil. Zagledal je obraz, prvi obraz, in bil je prav podoben njegovemu, ves strašan in razjeden od ran. Bil je to obraz ženske. Nasmehljaj se je in hodil okoli nje, iztegujoč svoj vrat in razprostiraje okoli sebe smrad, in tudi ona se mu je nasmehnila in povesila oči, ki so bile brez trepalnic.

In pričela sta se ženiti. In v trenotku so bili vsi obrazi obrnjeni na njiju, in glasan, krohotajoč smeh je pretresel zdrava telesa: tako smešno je bilo videti to ljubimkanje. Smejaj sem se tudi jaz, govavi: glej, neumno je ženiti se, če si tako grd in bolan.

»Norec!« — sem mu rekel z nasmehom. — »Kaj naj počneš ž njo?«

Govavi se je prevzetno nasmehnil in odvrnil:

»Trgovala bova s kamnjem, ki pada z zida.«

»Pa otroci?«

»Otroke bova ubivala!«

Kaka neumnost! Roditi otroke, da se jih ubije. In potem ga ona najbrže kmalu zapusti — njene oči so tako lokave!

IV.

Končala sta svoje delo — oni, ki je bil s čelom ob steno, in tovariš njegov, ki mu je pomagal. In ko sem prilezel tja, je visel eden na kavlju, zabitem v zid, in je bil še gorak, a njegov tovariš je potihoma pel veselo pesmico.

»Stopi in povej gladnemu!« — rekel sem mu, in on je ubogal in šel in mej potoma pel. In videl sem, kako se je gladni dvignil s svojega kamna. Zaletavaj se je in padal in se zadeval

povsod s svojimi ostrimi lakti, in zdaj po štirih hodeč, zdaj spet plazec se, se je privlekel slednjič k zidu, kjer je visel obešeni, in tleskal je z zobmi in sme! se vesel, kakor otrok. Samo košček noge! A zamudil je, in drugi, močnejši so ga prehiteli. Suva je drug drugega, praskaje in ujedaje se, so oblizali truplo obešenega in grizli njegove noge, tleskali so zadovoljni z jezikom in ropotali z razgrizenimi kostmi. A njega niso pustili. Čepel je in gledal, kako jedo drugi in se oblizavajo z jezikom, in zategneno tulenje je hreščalo iz njegovih velikih in praznih ust:

»Laa—čen sem!«

Bilo je smešno. Oni je umrl radi gladnega, a gladnemu ni ostal niti košček noge. In smejal sem se, in moj govavi tovariš se je smejal, in tudi njegova žena je z nasmehom odkrivala in zakrivala svoje lokave oči: popolnoma zapreti jih ni mogla, ker je bila brez trepalnic.

A on je tulil vedno bolj divje in glasno:

»Laa—čen sem!«

In hripavost je izginila iz njegovega glasu, in s čistim, bronastim zvokom, prodirajočim in jasnim, se je dvigal navzgor, udarjal ob zid in odbivši se od njega je bežal nad temnimi brezdnji in sivimi vrhovi gor.

In kmalu so zatulili vsi, ki so stali ob zidu, a bilo jih je, kakor kobilic, in pohlepni in gladni so bili vsi, kakor kobilice; in zdelo se je, da je v neznošnih mukah zatulila sežgana zemlja sama, široko odprši svoje kamenito žrelo. Kakor gozd suhih dreves, ki jih jih je bučeči veter sklonil na eno stran, so se dvigale in stegovale k steni krčevito-ravne roke, suhe, revne, kakor da bi molile, in bilo je v njih toliko obupa, da so vzdrgetavali kamni in so plaho bežali proč sivi oblaki. A nepremična in visoka je stala stena, in ravnodušno je odbijala ves krik, rezaje in prodiraje gosti, smrdeči zduh.

In vse oči so se obrnile proti steni, in ognjeni plameni so švigali iz njih. Bili so uverjeni in so čakali, da se zdajpazdaj podere in odkrije povi svet, in v svoji zaslepljeni veri so že videli, kako se valijo kamni, kako se od vznožja do vrha trese kameniti zmaj, pijan od krvi in človeškega mozga. Mogoče, da so le solze trepetale v naših očeh, a smo mi mislili, da trepeti stena; a vedno strašnejše je postajalo naše tulenje!

Gnjev in vrisk bližnje zmage je zazvenel v njem.

V.

In glej, kaj se je tedaj zgodilo. Visoko na kamen je stopila suha, stara ženska z udrtimi, suhimi lici in dolgimi počesanimi lasmi, ki so bili podobni sivi grivi starega, gladnega volka. Njena obleka je bila vsa razcefrana, da se je videla žolta koža, njena pleča koščena, in nje grudi, ki so že mnogim dale življenje, so bile suhe in so visele navzdol, vse izpite od materinstva. Stegnila je roke proti steni — in vs pogledi so jim sledili; izpregovorila je, in v njenem glasu je bilo toliko bolesti, da je sramežljivo utihnil obupni krik gladnega.

»Vrni mi moje dete!« — je zaklicala ženska.

In mi vsi smo molčali in se razjarjeni smehljali in čakali, kaj odgovori stena. V sivokrvavih lisah se je svetil na steni mozeg onega, kiga je nazivala ta ženska »moje dete«, in mi smo nestrpo in v strahu čakali, kaj odgovori podla ubijalka. In bilo je tako tiho, da smo slišali šum oblakov, plavajočih nad našimi glavami, in celo črna noč je zadržila ječanje svojih grudij in je le z lahkim žvižgom bljuvala žgoči drobni pesek, ki je razjedal naše rane. In znova je zadonela surova in grenka zahteva:

»Neusmiljena, vrni mi moje dete!« Vedno bolj strašen in besen je postajal naš nasmeh, a podla stena je molčala. In tedaj je stopil iz molčeče tolpe krasen in čemer stari, in postavil se je tik ženske.

»Vrni mi mojega sina!« — je zaklical. Bilo je tako grozno in veselo!

Moj hrbet se je ježil od mraza, in moja ramena so se krčila pod nepoznano in silno močjo, a moj tovariš me je suval ob bok, brusil zob, in v šumečih, dolgih valovih se mu je valil smrdeči dih iz gužjoočih ust.

In glej, spet je stopil nekdo iz tolpe in je zaklical:

»Vrni mi mojega brata!«

In spet je stopil drugi in je rekel:

»Vrni mi mojo hčer!«

In glej, pričeli so hoditi moški in ženske, stari in mladi, in so prostirali roke, in neizprosno je donela njih grenka zahteva:

»Vrni mi moje dete!«

Tedaj sem tudi jaz, govavi, začutil v sebi silo in smelost, in stopil sem spred in zakričal silno in strašno:

»Ubijalka! Vrni mi samega sebe!« A ona — ona je molčala. Tako lažljivo in podlo se je delala, da ne sliši, in zlobni smeh je pretresel moja izjedena a, in brezumi srd je napolnil naša upeča srca. A ona je molčala, ravnodušno in topo, in tedaj je ona ženska srdito stresla svoje suhe, rumene roke in ježno zakričala:

»Bodi torej prokleta, ubijalka mojega otroka!«

Krasni in čemer stari je ponovil:

»Bodi prokleta!«

In z zvonečim, tisočglasnim stokom je ponovila vsa zemlja:

»Bodi prokleta! Prokleta! Prokleta!«

VI.

In kar globoko je zavzdihnila noč, in kakor morje, ki ga je vzvalovil orkan in njegovi v vsi težki in rjoveči sili vrgele na skalo, se je zazibal ves vidni vesmir, in s tisočermi, divje kipečimi grudmi je udaril ob steno. Visoko, gor do oblakov je brizgnila krvava pena in jih ordečila, in postali so ognjeni in strašni, in rdeči svit so metali dol na zemljo, tja, kjer je grmelo, vpilo nekaj drobnega, neštevilnega, črnega in divjega. Z zamirajočim ječanjem, polnim neizpovedane boli, se je odbijalo — a trdno je stala stena in molčala.

A ni molčala plaho in sramežljivo — mračen in neskončno pokojen je bil pogled njenih brezličnih oči, in ponosno, kakor carica, je spuščala s svojih pleč purpurni plašč tekoče krvi, in njeni konci so se zgubljali sredi razmesarjenih trupel.

A umiraje vsaki trenotek, smo bili neumrljivi kakor bogovi. In znova je zarjavelo neizmerno morje človeških teles, in v vsi svoji sili udaril ob steno. In znova se je odbilo in tako mnogo-mnogokrat, dokler ni prišla utrujenost, in mrtvo spanje in tišina. A govavi sem stal prav ob steni in videl, da se pričinja zibati, ponosna carica, in da strah pred razrušenjem krčevito pretresa vse njeno kamnje.

»Ona se ruši!« — sem zakričal.

»Bratje, ona se ruši!«

»Ti se motiš, govavi,« — so mi odvrnili bratje.

In tedaj sem jih zaprosil:

»In četudi stoji ona, ali ni vsako truplo stopinja k višini? Nas je mnogo, in življenje naše je težko. Pokrijmo s trupli zemljo; na trupla nakopčimo nova trupla in tako pridemo do vršine. In čeprav ostane samo eden — bo videl nov svet.«

V veselem upanju sem se ogledal — in videl sem samo hrhte, ravnodušne, tolste in trudne. V neskončnem plesu so se vrteli oni štiri, hodili skupaj in narazen, in črna noč je bljuvala mokri pesek, kakor bolnica, in v nedotaknjeni veličini je stala stena.

»Bratje!« — sem ponovil. »Bratje!«

A moj glas je bil gnusen in moj dih smrdeč in nikdo me ni hotel poslušati gobavega.

Gorje!... Gorje!... Gorje!...

Našim odjemalcem!

Tovarna testenin se bliža svoji dovršitvi. Ne bomo navajali ne skrbi ne truda, ki smo ga imeli pri zopetni zgradbi in preosnovi, niti posledice udarca, ko nam je uničil požar našo staro tovarno, saj smo dobili tolikanj izrazov simpatije, ne le od strani cenjenih trgovcev, temveč tudi od strani spoštovanih konsumentov, da nam je to dalo moč poprijeti se s podvojeno silo dela.

Udarec nas je našel popolnoma nepripravljen, in ker nam je bilo na tem, tovarno ne le opremiti z novjšimi napravami, temveč jo tudi zgraditi za večjo produkcijo, nam ni bilo, vzlic vsemu naporu, mogoče prej z izdelovanjem pričeti.

Nikdar si nismo mislili, da si zamore kako podjetje v vseh krogih toliko zaupanja pridobiti, kot je tega naše deležno postalo. Zdi se nam kot bi bilo podjetje nekaka narodna last, da se je narod veselil, ko je videl, da raste in procvita, a se žalostil, ko nas je nesreča zadela. Ako imamo tako zaupanje ob strani, potem se ne bojimo udarca, in naj je bil še tako ljut.

Od vseh strani dohajajo nam vedno vprašanja, kdaj vendar pričnemo. Pisma govore, da se še le sedaj ve prav ceniti naše testenine, ko jih ni; slišali smo celo, da so se po požaru naše testenine iskale in plačale po dvakratno višji ceni kot prej. Večina trgovcev nam piše, da ne prodajajo testenin, odkar so jim naše pošle, ker se je vsak poskus, vpletati druge, izjalovil.

Ne bode trajalo dolgo in naše testenine bode zopet v dobroti. Del Bog, da jih ne bi nikdar več zmanjkalo.

Prva kranjska tovarna testenin

Žnidaršič & Valenčič

II. Bistrica.

Anton Krušič

krojaški mojster in trgovec
Corso Giuseppe Verdi št. 33

izdeluje

vsakovrstne obleke

za vsak stan,

kakor tudi

za civilno, vojaško

in držav. uradnike.

V zalogi je ravnokar došlo

raznourstno

fino blago

za

pomladno in letno sezono.

Zaloga izgotovljenih oblek in površnikov.

Cene zmerne.

Ivan Kravos

priporoča svojo

sedlarsko delavnico

v Gorici

ulica Vetturini št. 3.

M. Poveraj

v Gorici, na Travniku.

Vojaška in uradniška krojačnica. Trgovina z manufakturim blagom in gotovih oblek. Nizke cene brez konkurence. Vse priprave za vojaštvo. Čistniške in uradniške uniforme z orožjem.

Gorica • Gorica

Hôtel

„pri zlatem jelenu“

v trgovskem središču nasproti nadškofjski palači. — Sobe za prenočišča po zmernih cenah. — Velik jedilni salon, poleg stekleni salon s teraso. — V poletnem času prijeten vrt z verando. — Sobe za klube, društva, za sklenjene družbe. — Izborna kuhinja. Domača in ptuja vina. Izvirno pilzensko »prazdroj«-pivo.

Zaščitna znamka: „Sidro“

Liniment. Capsici comp.

Nadomestek za
Pain-Expeller

je splošno priznано kot izvrstno bol blažujoče mazilo; cena 80 vin., K 1.40 in K 2 se dobiva v vseh lekarnah. Pri nakupovanju tega povsod priljubljenega domačega sredstva, naj se jemlje le originalne steklenice v skatljah z našo zaščitno znamko „Sidro“ iz Richterjeve lekarne, potem se je gotovo prejelo originalni izdelek.

RICHTERJEVA LEKARNA

k „zlatem jelenu“ v Pragi
Elisabethgasse št. 5 nova.
Dnevno razpošiljanje.

lekarnarja A. THIERRY-jev
BALZAM pristen le z
znamko zelena nuna.

Najstarejše ljudsko sredstvo proti prsim in pljučnim boleznim, kašlju, riganju, žolčnemu krču, slabemu teku, kislosti, zgagi, zaprtju, napihovanju, influenci, ranam, zoboboli itd. Franko na vsako pošto z zabojem vred: 12 malih ali 6 dvojnatihih steklenic 5 K, 60 malih ali 30 dvojnatihih steklenic 15 K.

Jedino pristno Centifolično mazilo.

(Mazilo iz cvetlice tavcentrož.)

Najmočnejše čistilno mazilo sedanosti. Učinkuje gotovo pri zastarelih bolečinah in ranah. Stane s spreminico in poštino vred: 2 lončka K 3.60. Pristno jedino iz lekarne pri angelju varuhu A. THIERRY-ja v Pregradi pri Rogatcu-Slatini kamor naj se naslavljajo naročila. Da ta zdravila gotovo učinkujejo ter so nenadomestna, pričuje brošurica s tisočimi zahvalnimi pismi, ki je pridjana zastoj balzamu, ali se isto dopošlje posebej na zahtevo.

Ogrska

cvetlična paprika

iz Segedina I. vrste, sladka, garantir. pristna, priznana izvrstne vrste. Lastni pridelek kg za K 5. Razpošilja po povzetju od 1 kg dalje franko. Nadalje posebnosti: slanine, ogrski salami itd. se zaračunajo najceneje.

Razpošiljalnica vsakovrstnih deželnih pridelkov

Haupt A. Rudolf

Budimpešta (Ogrsko) VII. Ovodagasse 22.

Slovanska knjigarna

A. GABRŠČEK v Gorici

priporoča naslednje knjige in muzikalije:

Album „Kranjsko v slikah in opisih“, eleg. vezan 4 K.
Aleksandrov: Pesmi in romance, broš. 3 K 50 h, eleg. vez. 5 K.
Askere A.: Zlatorog, planinska pravljica iz Trente, broš. 1 K 60 h, eleg. vez. 3 K.
Cankar Ivan: Vinjete, broš. 3 K 60 h, eleg. v platno vez. 4 K 60 h.
— Jakob Ruda, drama, broš. 1 K 20 h.
— Za narodov blagor, komedija; broš. 2 K, eleg. v platno vez. 3 K.
— Knjiga za lahkomišne ljudi, broš. 2 K 50 h, eleg. v platno vez. 3 K 40 h.
— Kralj na Betajnovi, drama; 2 K.
— Erotika, II. izdaja; broš. 2 K, eleg. vez. 3 K 20 h.
— Hiša Marije Pomočnice, broš. 2 K, eleg. vez. 3 K 50 h.
— Gospa Judit, broš. 2 K, eleg. vez. 3 K 20 h.
Čehov Anton: Momenti, broš. 3 K, eleg. vez. 4 K.
Jelovšek Vlad.: Simfonije, broš. 2 K.
Jelovšek Ernestina: Spomini na Prešerna, broš. 2 K, eleg. v platno vez. 3 K 40 h.
Dr. Hlešč Fr.: Prešeren in Slovanstvo, 70 h.
Kaj hočemo? Poslanica slov. mladini, broš. 50 h.
Kersnik Janko: Zbrani spisi.
I. sešitek. Ciklami, broš. 2 K 50 h.
II. sešitek. Agitator, broš. 2 K 50 h.
III. sešitek. Na žerinjah, broš. 2 K 50 h.
IV. sešitek. Lutrski ljudje, Testament, broš. 2 K 50 h.
V. sešitek. Rošlin in Vrjanko, 2 K 50 h.
VI. sešitek. Jara gospoda, Očetov greh, broš. 2 K 50 h.
VII. in VIII. sešitek. Gospod Janez, Kmetijske slike, Humoreske, Povesti za ljudstvo, broš. 5 K.
Kersnik Janko: Zbrani spisi. Vezana izdaja. V platno vez. po 6 K, v fini pol hrane. vezbi po 7 K.
I. zvezek: Ciklami in Agitator.
II. zvezek: Na žerinjah, Lutrski ljudje in Testament.
III. zvezek: Rošlin in Vrjanko, Jara gospoda in Očetov greh.
IV. zvezek: Gospod Janez, Kmetijske slike, Humoreske, Povesti za ljudstvo.
Kette Dragotin: Poezije, eleg. vez. 4 K 40 h. (Razprodano; nova izdaja se pripravlja.)
Koebeč Fran.: Pregovori, prilike in reči, 60 h.
Dr. Krek Gojmir: Anton Askere, Studije, broš. 1 K 60 h.
Kveder Zofka: Iz naših krajev, broš. 2 K 50 h, eleg. vez. 4 K.
Murnik Rado: Navihanci, broš. 2 K 50 h, eleg. vez. 3 K 50 h.
Murnik Rado: Bacek v strahu, broš. 70 h.
Prešernove poezije. Uredil A. Askere, broš. 1 K 40 h. Elzevir izdaja 3 K.
Dr. Sorli Ivo: Človek in pol, broš. 2 K 50 h, eleg. vez. 3 K 50 h.
Trdina Franc: Bahovi huzarji in Iliri, broš. 3 K, eleg. vez. 4 K 50 h.
— Bajke in povesti I., broš. 2 K, eleg. vez. 3 K 20 h.
Vasičeva M.: Dobra kuharica, v platno vezana 6 K, 6 K, po pošti 6 K 50 h.
Vseučiliški zbornik, broš. 4 K.
Zupančič Oton: Čaša opojnosti, broš. 2 K, eleg. vez. 3 K.
Zupančič Oton: Čez plan, broš. 2 K, eleg. v usnje vez. 3 K.

Zoološki atlant. Sestavil H. Leutemann. Slovenski mladini razložil A. Pavlin. 24 tabel s 255 koloriranimi slikami in 57 strani besedila. Trdo vez. 6 K.
Dobri otroci. Kolorirane slike s pesmicami. Za najmlajšo mladino. Cena 24 h.
Naše domače živali. Kolorirane slike iz domačega živalstva brez besedila. Broš. 40 h.
Drobiž v podobah. Cena navadnih izdaj 40 h.
Drobiž v podobah. Leporelo-izdaja (slike so napete na močni lepinski s platnenimi hrbtji, in sicer na eni strani „Drobiž“, na drugi pa „Naše domače živali“). Cena 1 K 50 h.
Nočeva barka. Živalstvo v podobah s pesmicami. Kolorirana izdaja. Cena 1 K 50 h.
Sladki orehi. Računski primeri v slikah in pesmicah. Cena kolorirani in karton. izdaji 1 K 60 h.

Muzikalije:

Podoknica iz Teharskih plemičev za klavir. Hoffmeister K., 1 K.
Pesmi za visoki glas s spremljevanjem klavirja. Hoffmeister K., 1 K 50 h.
Trije jahači, melodram za klavir. Hoffmeister K., 1 K.
Zvezdica, polka mazurka za klavir. Volarič II., op. 9. 90 h.
Slovenske narodne pesmi. Pirnat Stanko, partitura 3 K 40 h. — Posamezni glasovi po 40 h.
Tri Askereve balade, zložil Risto Savin. 2 K 40 h.
Zimska idila. Balada za srednji glas. Risto Savin. 1 K.
Pod oknom. Samospev za bariton, dr. Gojmir Krek. 1 K 60 h.
Pozdrav Gorenjski, valček za klavir. Parma Vikt. 2 K.
Bela ljubljana, valček za klavir. Parma Viktor. 2 K 40 h.
Album slovenskih narodnih napevov za klavir. I. zvezek. Gerbič Fran. 3 K.
Album slovenskih narodnih napevov za klavir. II. zvezek. Gerbič Fran. 3 K.
Možiček. Rnedejanska pantomima za klavir. Ipavec. 5 K.
Tri pesmi za en glas s spremljevanjem klavirja. Lajovic Anton, 2 K 50 h.
Legionarji. Uglasbil V. Parma.
I. Zapolj ml, ptičica, glasno. Pesem za sopran s klavirjem. 1 K 20 h.
II. V petju oglašimo. Možki zbor s klavirjem 1 K 80 h.
III. Kuplet za moški glas s klavirjem 1 K.
IV. Romanca. Za tenor s moškim zborom in klavirjem. 1 K 80 h.
V. Ptica. Za sopran s klavirjem 1 K 20 h.
VI. Skoz vas. Koračnica. Za petje s klavirjem 1 K 20 h.
Rokovnjači. Uglasbil V. Parma.
I. Overtura za klavir 2 K 50 h.
II. Kuplet za moški glas s klavirjem 1 K.
III. Zora vstaja. Za sopran 1 K.
IV. Cvetiček dekle prša bela. Sopran z mešanim zborom in klavirjem 2 K.
Mladi vojaki. Koračnica za klavir. Uglasbil V. Parma 1 K 50 h.
Ista za citre 1 K.
Zdravice. Za samospeve s klavirjem. Uglasbil V. Parma 3 K.
Triglavske rože. Valček po slovenskih napevih za klavir. Uglasbil V. Parma 2 K 50 h.
Slovenske cvetke. Potpourri po slovenskih napevih za klavir. Zložil V. Parma 3 K.

Za citre:

Venec slovenskih pesni za citre. Mešček Jos. II. natis. 1 K 40 h.
Slovenski citar št. 1. Mešček Jos. Narodna koračnica, 80 h.
Slovenski citar št. 2. Koželjski Fr. S., Na vasi, fantaz., 90 h.
Pouk v igranju na citrah. Koželjski Fr. S. I. zvezek 3 K, II. zvezek 3 K, III. zvezek 2 K 60 h.

Za mladino:

Pisance. Pesmi za mladino. Zložil Oton Zupančič. Kartonirane 80 h.
Medvedji lov. Čukova gostija. Povesti. Spisal Josip Brinar. Kartonirane 80 h.
Na rakovo nogo. Povest. Spisal Ivo Trošt. Kartonirane 80 h.
Reza Jelodvorska. Povest. Spisal Krištof Schmidt. S 6 koloriranimi podobami, eleg. vez. 2 K.
Nove pravljice iz tisoč in ena noč. S koloriranimi slikami Eleg. vez. 2 K.

„Goriška ljudska posojilnica“

vpisana zadruga z omejenim jamstvom.

Načelstvo in nadzorstvo je sklenilo v skupni seji dne 28. nov. 1902. tako:

Hranilne vloge se obrestujejo po 4 1/2 %. Stalne vloge od 10.000 kron dalje z odgov. 1 leta po dogovoru. Rentni davek plačuje pos. sama.

Posojila: na vknjižbe po 5 1/2 %, na varščino ali zastavo in na menice po 6 %. Glavni deleži koncem leta 5 1/2 %.

Stanje 31. dec. 1904. (v kronah): Olanov 1781 z deleži K=113.382. — Hranilne vloge 1.554.989.13. — Posojila 1.570.810.39 — Vrednost hiš 110.675. — (v resnici so vredne več). — Rezervni zalog 75.101.01.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakogar.

Telefon št. 79.

Hočete dolgo živeti

ne se radovati svojega zdravja! Da pa to dosežete, morate skrbeti za zdrav želodec in za urejeno prebavo. Vsakemu, kdor si je pokvaril ali pa prehladil želodec z neprebavljivimi, prevročimi ali premrznjenimi jedili, pomaga gotovo

Germanova življenska esenca,

katera se da vspešno uporabljati pri: pomanjkanju teka, oslabelem želodcu, napenjanju kolcanu, zgagi, slabosti, glavobolu, omotici, krčih, zaprtosti in zapečenosti, hemoroidih (zlata žila). Po preobitni obeh, posebno po mastnih in težko prebavljivih jedilih, odstrani omenjena esenca pritisk in bolečino, pospešuje tek, v led česar pripomore v veliki meri k vzdrževanju in hranitvi telesa. S tem da izloča vse poskvarjene sokove iz telesa, čisti tudi našo kri in ima med vsemi enakimi sredstvi prednost radi svoje absolutne neškodljivosti tudi po dolgotrajni uporabi, ker je pripravljena iz najfinjših in najbolj zdravih rastlinskih sokov, ker ima prijeten grenkoaromatičen okus tako, da jo rade zauživajo celo občutljive osebe ženske in otroci.

Germanova življenska esenca naj bi ne manjkala kot pravo ljudsko in domače sredstvo v nobeni hiši, ker nas obva uje večkrat re niti boleznij tani, kjer nimamo kaj pri rokah zdravstvene pomoči. Pri kuhanju zahtevaj vedno „Germanovo življensko esenco“ iz lekarne „Pri črnem orlu“, v Belovaru, ker je še polno sredstev z eno kimo inomn toda nikakor ne z isto red ostjo. Kot znamenje pristnosti nosi vsaka steklenica zavita v zelenem kartonu polno ime firme: lekarne „Pri črnem orlu“ K. German v Belovaru (Hrvaško), kamor naj se pošiljajo tudi vsa poštna naročila. Cena steklenice je K 1.40, po pošti se pošilja najmanj tri steklenice. Za itek stane 40 vinarjev pri poštnem povzetju, pa tudi če se raprej pošlje dotično svoto. Naslovi bodijo toč o pisani. Poja nila na vprašanja, prospekti in navodila k uporabi zastoj. Germanovo življensko esenco priporočam kar najtopleje trpečemu človeštvu kar sem se prepričal na sebi in tudi na mnogih mojih faranov, ka'erim sem iste priporo il. o najboljšem njenem uspehu.

Poročam Vam, da sem poskušaval z različnimi sredstvi, toda nobeno ni imelo istega pliva name kot Germanova življenska esenca.

Prosim zopet za osem steklenic življenske esence, katero hočem priporočati vsem onim, ki oledajo želodec. Čutim, kako se mi vrača vedno bolj zdravje.

Edmund Medcott, župnik v Troj tva (Hrvaško).
Andreas Žizek, Sv. Ana.
Polonca Haber v Senriachu pri Peggavanu.

O priliki Velikonočnih praznikov

priporoča

PETER COTIČ

svojo veliko zalogo čevljev za odrasle in otroke.

V Gorici, v Raštelju št. 32. (v lastni hiši.)

Konfekcijska trgovina

J. Medved

Gorica Corso Gius. Verdi 38.

naznanja, da je dospelo

pomladansko blago

● ● ● v velikanski izbiri. ● ● ●

Trgovina je letos popolnena v toliko, da je v zalogi tudi velika izbira

čevljev in klobukov.

Karol Praščík,

pekovski mojster in sladčičar
v Gorici na Kornu št. 3.

Priporoča vsakovrstno pecivo, kolače za birmance, torte itd.

Priporoča se slavnemu občinstvu za mno ogrobnja naročila ter obljublja solidno postrežbo po jako zmernih cenah.

Anton Potatzky v Gorici.

Na sredi Raštelja 7.

TRGOVINA NA DROBNO IN DEBELO.

Najceneje kupovališče ulnarškega in drobnega blaga ter tkanil, preja in nitij.

POTREBŠČINE

za pisarnice, kadilce in popotnike.

Najboljše šivanke za šivalne stroje.

POTREBŠČINE

za krojače in čevljarje.

Svetinje. — Rožni venel. — Mašne knjižice.

Mašna obuvala za vse letne čase.

Posebnost:

Semena za zelenjave, trave in detelje.

Najbolje oskrbljena zaloga za kramarje, krošnjarje, prodajalce po sejnih in trgih ter na deželi. 2 35-8

Gorica — Gorica

Klimatično zdravilišče.

Hôtel Südbahn

na Telovadnem trgu, poleg ljudskega vrta. — Hotel prvega reda.

— V hotelu in dependanci nad 70 sob in salonov. — Lastna električna razsvetljava. — Električni avtomobil-omnibus k vsem brzovlakom in po potrebi. — Velik park pretežno z eksotičnim rastlinstvom. — Mirna, krasna lega, nič prahu, kakor nalašč za one, ki hočejo prijetno in mirno preživeti nekaj časa v Gorici. — Izborna kuhinja in klet. — V hotelu je obsežna knjižnica.

Prva koncesionirana delavnica z motornim obratom za fino mehaniko, fiziko, matematiko, optiko, fino brušenje in poliranje itd. Vpeljava strelododov, elektrike, brzojavov, hišnih telefonov, plina in vode.

Poprave se izvršujejo hitro in po ceni.

Ivan Potočnik & A. Hügel

Gorica, za vojašnico.

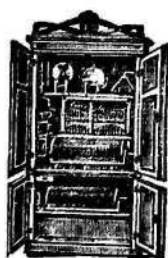
Precizijska delavnica predmetov za merjenje.

Bogata zaloga

raznih predmetov za razsvetljavo za plinovo in električno luč.

Oprave za kopelji, sesalke vseh sistemov. — Popravilnica avtomobilov, motociklov in dvokoles. — Delavnica za pobakrenje in ponikanje. — Pumpe, železne in kovinske cevi. Zaloga mesarskega orodja, kuhinjskih nožev, brivskih britev, škarij itd.

Samoigralni mandolinski orkestrion

najnovejše, najdovršenejše konstrukcije.

Za koncertno in plesno godbo, za restavracije, koncertne in plesne dvorane.

Čudovito ceno.

Odlična lepota glasov, moderna izvršitev pod polnim jamstvom.

Pošiljam na najmanjše obroke brez poviška cene. — Prospekti gratis in franko.

S Zangl na Dunaju,

IV., Favoritenplatz 2.

Edini zastopnik in tvorniška zaloga firme Kuhl & Klatt v Berlinu.

NAZNANILO.

Podpisani si usojam naznaniti slavnemu občinstvu v mestu in na deželi, da sem otvoril v prejšnjih prostorih »Mizarske zadruge« v Solkanu svojo veliko delavnico (tovarno)

pohištva vseh slogov,

od najpreprostejega do najmodernejšega.

Sprejemam vsakovrstna dela tudi po posebnih načrtih ter jamčim gledé svoje tehnične izobrazbe za precizno in v vsakem pogledu dovršeno delo.

Cene brez konkurence.

Za obila naročila se toplo priporoča odličnim spoštovanjem
Fran Sebernich, mizarski mojster.

Anton Ivanov Pečenko — Gorica

TEKALIŠČE JOSIPA VERDIJA št. 26.

Velika zaloga

pristnih belih in črnih vin iz lastnih in drugih priznanih vinogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-ogerske monarhije v sodih od 56 l naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorce.

Zaloga piva

tovarne G. Auerjevih dedičev v Ljubljani in pilsenjskega piva »prazdroj« iz sloveče ceske »Mošonske pivovarne«.

Zaloga ledu, karerega se oddaja le na dobelo od 100 kg naprej.

Cena zmerna. Postrežba poštena in točna.

Eksport Mizarska zadruga Eksport

v Gorici — Solkanu

vpisana zadruga z omejenim jamstvom

tovarna s strojevnim obratom na parno in vodno silo

naznanja, da izdeluje

najrazličnejša pohištva vseh slogov

ter sprejema v delo vsa večja stavbena dela.

Podružnica v Trstu Via di Piazza vecrala 1. Zastopstvo v Spljetu ter Orientu.

Cene zmjerne, delo lično in solidno.

Kerševani & Čuk

v Gorici

St. lni trg št. 9 (Piazza Duomo)

priporočata svojo

zalogo šivalnih strojev

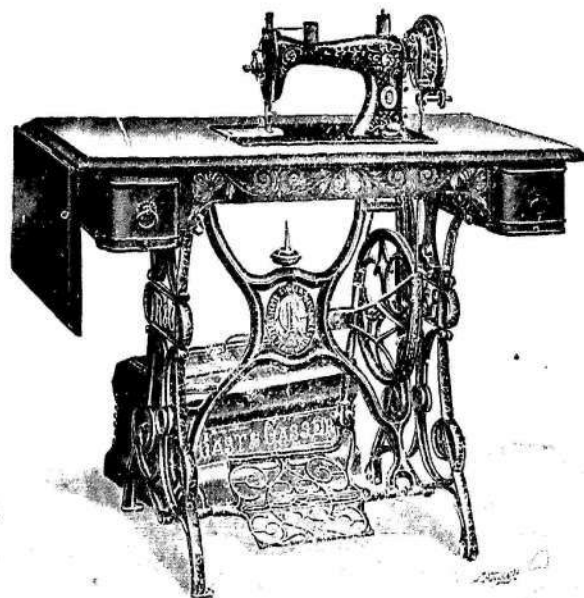
raznih sistemov,

za umetno vezenje (rekamiranje)

Zaloga dvokoles.

Mehanična delavnica konec Raštelja št. 4 sprejema vsako popravo šivalnih strojev, dvokoles, pušk in samokresov.

Šivalne stroje in poprave jamčiva od 5-10 let.

CHRISTOFLE

Namizno orodje in posodje vseh vrst.

Priznana težko posrebrnjene najlepše forme.

Kompletne kasete namiznega orodja, posodja za omako, kavo, čaj, namizni podstavki, umetni izdelki.

Jedino nadomestilo pravega srebra.

Posebni izdelki za hotele, restavracije in kavarne, kakor tudi pensijone, gospodinjstvo itd.

C. kr. dvorni založniki

Christofle & Co. — Dunaj

I. Opernring 5 (Heinrichshof).

— Ilustrovan cenik na zahtevanje. — V vseh mestih zastopano po prekupcih.

Kot jamstvo svoje izvirnosti imajo naši izdelki gornjo tovarniško znamko in ime Christofle.

Išče se

učenca

za knjigarno in trgovino z muzikalijami in umetninami.

Ponudbe na:

Goriška Tiskarna A. Gabršček.

Fran Melinek,

krmar in zidarski mojster na Vrhovljah št. 30 „Na Planini“ izvršuje vsakovrstna

zidarska in stavbarska dela,

katera izvršuje natančno in točno po vsakem obrisu.

Nadalje priporoča svojo gostilno, kjer toči pristna domača bela in črna vina.

Ima tudi prenočišča za potnike.

Postrežba točna, cene zmjerne.